Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, цхьаьнакхета!

СЕРЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕН МИНИСТРИЙ СОВЕТЕН ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадуьлла 1923 шера дуьйна ● ШИНАРА, 31 ЯНВАРЬ, 1984 ШУ. ● № 13 (6891). Мах 3 кап.

Шалински района юртбоахама къахьегамхой инициатива хьал а лаьца, шоай техника сиха дикаен тоаль яккхара тІатеІа къахьегаш боахк Назрановски района «Экажевский» совхоза механизатораш.

Царна юкъе къаьстта яьннар айденна болх бу Евлоев ІбраьхІимен (аьрдехьара вар) Цечоев Илесен.

И. ПЛИЕВА сурт.

ЛОАРХІАМЕ ОБЪЕКТ

«Чечингазстрой» треста чуйоагІа Грозненски шолла гІа специализированни гІишлон - монтажни управлени Грозненски маьхка комбината хаддаза газ лоаттаергІоаш керда газопровод юллаш я. Подрядчикалла из коллектив хержар а цхьа бахьен долаш дар. Укх тІеххьарча хана дукха лоархІаме объекташ хьалхьаьй цо. Царех я 17 километр йола Къухбаседа - Кавказски бройлерни фабрика хьалъеча тІайкхьа газопровод, цу фабрика болхлой посели, г. Кисловодске хьалъяь лоархІаме котельни, хІаьта кІезига дац динал лакха йолаш вай республике цо кхоачашдаь балхаш а.

Газопровод юллача къахьегар цу ССМУ цхьоалагІча участка коллектив я. Цунна керте латт шийн болх дика бовзаш вола прораб М. В. Ашуров. Участкана чубоагІа говза специалисташ, бригадир, газоэлектросварщик В. Н. Новиков, слесарь-монтажник П. Н. Лаврнков, электросварщикаш М. А. Анольгин, П. Д. Евсеев, кхыбараш. Цу массане а шоай белхтоккхаи дика бовзаш хиларца кхоачашду газопровод юллача деш дола балхаш.

Эггара хьалхарча даьккъе шоаш объекте болх діаболабалалехьа В. Н. Новикова бригадера нах хьегул а баь лоашца къамаьл дйр. Цуш чулоацам сенах латтар аьлча, къахьегама овсарле лакхагІа да хуле электроэнерге, материалий кхоч беш ца хуле, дикача хьоккхамашка даха дог доацилга. Шийн къамаьла юкъа Новикова масал доаладир КПСС ЦК декабрьски (1983 ш.) Пленума мел тергам тІабахийтар къахьегама овсарле лакхъярам продукцега діадодар лохдаран. Бригадерча хІара саго даьча къамаьлех ховргдар цо пленума материалаш дика йийшалген цар лоархІам кхеташ белгеи.

Ер шу дІадолалуш «Чечингазстрой» треста коллективо тІаийцар 1984 шера дола социалистически декхараш. Цар тІа аьнна укх тайпара дешаш шоашта тергам тІаоаш да: «Къахьегама овсарле 1,3 процент лакхъелгей продукцега дІадодар 0,7 процент лохделгей шийн декхар лоархІ треста коллективо», аьнна.

Новикова бригада тІаийцад кхы а лакхагІара социалистически декхараш: юллаш йола газопровод хьалхьа, 23 февраля, йистехькха, цу юкъа къахьегама овсарле 1,5 процент лакхъеш балхашка дІадодар 0,8 процент лохдеш. Цу декхарех уж лоархІабергболга хІанаде а гуш да. ХІана аьлча, тахханарча денга аханел совгІа дола балхаш кхоачашдаь баьннаб уж. ХІаьта хьадеча балхий динал лакха хилара шеко а яц.

Цхьаькха лоархІам болаш гІулакх да бригадо кхоачашдеш. Из да, газ юллаш Іойоххача турбашта изоляци а царна басар хьоккхаге а, вешта аьлча, бокъонца эксплуатаце дІалла мара ца езаш нийтю Новикова бригадо из газопровод.

— Объект сиха хьалъяь а яьккха дІалла езаш хилар ца дувзаденна да из гІулакх, — йоах бригадира, — тхо духхьал турбаш Іо а схьа уж сваркаца [illegible] довлар, хІаьта юххьанца дІадоладаь балхаш бокъонца чакхдаллаца оахош кхоачашдеш хиларца, кхыча объекташка болх бе мукъаваьннав 26 саг.

Велгалденнха дезаш да из газопровод юллача дукха халонаш участкана нийслулга. Царех я машинашкъах, Шолжах газопровод чакхъяккха езалгеи цхьайолча моттигашка техникех пайда эца вІаштІехьдоацилгеи. Цхьабакъда, укхаза накъайоал наьха творчески уйла, рационализаци, дІамига механизаци. Лакхе йийца халонаш нийслой а дика вІаштІехьдаьла дІаьху укхаза деррига балхаш. Шеко яц йиллача хавал хьалха из газопровод йисте а яьккха эксплуатаце дІалургхиларах.

С. АРЖИЕВ,
«Чечингазстрой» треста производственно-технически отдела начальник.

Нх. А. Г. ВИСУЛТАНОВНА, Х. У. ОРЦУЕВНА «НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ФИЗИЧЕСКИ КУЛЬТУРАН СПОРТЕН ЗАСЛУЖЕННИ БОЛХЛО» ЯХИ СИЙЛЕН ЦІИ ЯЛАРАХ ДОЛА

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума УКАЗ

Физически культуран спортен дегІайоалаеча доккхий гІулакхаш кьергІдувларахи общественни вахаре хьинаре дакъа лацарахи «Нохч-ГІалгІай АССР физически культуран спортен заслуженни болхло» лаа сийлен цІи лойла:

Висултанов Аслабек Гермаковича — СССР спорта заслуженни мастера, шоай лоІамагІа нІахнхетара летарий тренера.

Орцуев Хьасан Умаровича — СССР спорта заслуженни мастера, «Динамо» яхача республикански физкультурно - спортивни общества спортана волча инструктора.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. [illegible]

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

г. Грозный,
1984 шу, 27 январь.

МАШАР ЛОРАБЕЛГА— КЕРТТЕРА ЙОАКХО

Нохч - ГІалгІайчен къахьегамхоша берригача советски наха а санна чІоагІа могадаш хьалхоаь ша Ю. В. Андропова «Правда» газета хаттарашта дешна ответаш. ДІахойт шоай хьажарча тІахьегама машар тІоатІбара юкъе доаила лахьа дахьа шоаш кийча хилар.

Сона ше ма дарра біаргадайнад тІема Іаьрна Іазал, цо йохаль городаш, юрташ. ХІаьта, тахан США-и НАТО гІоалара цар ноккъостийн гІерт дерригача дуйна тІара дийна мел дола хІама дІадаккха. Ядерни герзаца кхерам тІатуьс цар адамашта.

Аз чІоагІа тергам тІабохийташ дийшар КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела Ю. В. Андропова «Правда» газета хаттарашта тийнна ответаш. Дуьнен тІарча машара гІулакха бола лоархІаме никъ хьахьош цу документо. Герз Іоаларахи из тоха кийчваларахь зулам лара даргдоашилга шийна дика ховшшехьа а мехкара баьнна хьува США президент Рейган.

ХІара дийнаьга яхар санна, дуьнен къаьст-къаьстача миширгашкара хоамаш ух империалисташа леладу нарча, зуламе дола гІулакхаш дуйнаш. ХІаьта уж зуламаш деча дьалхалаттар США йолга вайна гуш да. Со хІана пенсе ва. Бакъда, тІемо дакьа зулам дика дайза се хиларах терра аз дешархошца, болхлой коллективашка хІоашаргІеттаухьа дуйш сайна біаргадайнар, хоа кхо, лайнача балех лаьца. Къаьстта тергам тІаоаш аз цу документа тІара Ю. В. Андропова аьнна ер дешаш: «...Нагахьа санна, хасадя Советски Союзо из хІама даьча бесса, ядерни герз хьалхагІа діатохаргхац ше, аьнна США чІоагІо йоре, цо лоархІаме вливи ергьяр дуьнен халкъашта юкъерча климата, вайна юкъе латтача гІулакхий атмосферана. Фу хургдар из практике? Эггара низ болашагІа йола ши ядерни пачхьалкхе вІаши герз тохаргдоацаш хилар. Из да е хьазагІа а е цул тІехьагІа а ядерни герз тохарг ца хилар...».

ЧІоагІа теша лоерва шоай тІема низах доккхалаш а ца деш США-ен НАТО гІоаллара цар гІоварашш тахан дуьнен тІа эттача хьала дика уйла я ль деррига гІулакхаш машара наькъаша къоостаде раьза хиларах.

А. ДОБРИЕВ,
тІемаи къахьегамен ветеран, Шеча Сецкъам болагІча степена Даймехка тІемаш орденаш кавалер.

ЧІоагІа тергам тІабохийташ ладийтІар тха совхоза кхаши хьайбаши леладерша КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела Ю. В. Андропова «Правда» газета хаттарашта тийннача ответашка. Бокиха чулоацам болаш да цо цига мел аьннар. Къаьгга хьахІеккад США и НАТО-и кулгаладеча империалистически гІоарамаша тІема совле шоашнахьа яхка гІерташ америнански ядерни ракеташ Европерча мехкашна дІаухьттаярца, кхы тайпа нерда ядерни герзаш хьадарца дуйааденна дола агрессивни гІулакхаш Советски Союзо а Варшавски Договора чудолхаш дола со- [illegible] мехкаша а чакхдоалийтаргдоацилга.

Берригача Советски наха санна, тха совхоза къахьегамхоша къоабалдеш тІаийцад Ю. В. Андропова мел аьннар. Доккхаь цу империалисташа тІема совле ца яхкийта вай Даьхен а цунца доттагІал деладеча социалистически мехкий а низаш діяхкоячаргхиларах.

ЦхьайттаьагІча пятилеткиа кхоалагІа шу массе а тайпа продукташ ядарен пачхьалкхенга уж йоккхарен планаш толаме кхоачашъеш чакхдаьккхар совхоза къахьегамхоша. Карарча шера яхь а лакхагІа хьоахамаш даха уйла йолаш вай хьамсарча Даьхен экономически оборонни низаш алсамдоахача ма могга доккхагІа дакъа юкъедахьа гІерташ тІатеІа къахьегаш беани тха совхоза болхлой.

I. УГУРЧИЕВ,
Назрановски района «Экажевский» совхоза механизатор, КПСС райкома член, Нохч-ГІалгІай АССР заслуженни механизатор.

Машар... Из дош да нарарча хана деррига дуьнен халкъашта къахьегамхой, къаьстта а массе халкъий кхалнаьха догашка латтар. ХІана аьлча, царна бе-башха доашерех дац шоай берий вахар кхоана ирсе а маьрша а хилар. Вай мехка правительствас машар лорабе шийн низ дІа мел кхоачар дацилара а дергхилара а цІаьхха тешал деш да КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела Ю. В. Андропова «Правда» газета хаттарашта денна ответаш.

ХІара шера тха медучилищё доша боагІа біаьш бола кьона мехкарий кагирхой, уж ба хургбола медицински болхлой. Цудухьа тхона — хьехархошта дагалаттар, тхона лоер да уж дийша баьлча маьршача лаьтта болх беш хилар, цІаккха а тІемо ль човш ехка езаш моттиг царна ца нийсъелар. ХІаьэ а дІаьынайц, шоаш дагайохийташ я Сийлахь - боккхача Даймехка тІемо ль човнаш. Из дика гуш хул больницашка нийслуш бола тІема инвалидаш зийча. Цудухьа, тІемо [illegible] а довзаш болча советски наха шоай къахьегамца, уйлашца, нигаташ хьаллоац парте а правительства а кулгахочун ответашта юкъерa хІара доли.

З. МУТАЛИЕВА,
медицински училища медсестрански отделене заведующа, РСФСР заслуженни вор.

ХАЛКЪА ЛОІАМАГІА

СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ДЕПУТАТАЛЛА ХАРЖА ОТТАБАЬЧА КАНДИДАТАШТА РЕГИСТРАЦИ Е ЙОЛАЯЬЙ

Кердача лоархІамчу этапа чу йоьлла дерригйа халкъа политически къахьегамен хьунар айденйача хьалашка діахьош латта хоржамий кампани. 28 январе СССР Лакхехьарча Совета Союза Советен Къамий Советен депутаталла харжа оттабаьча кандидатшта регистраци е йолайьй окружной хоржамий комиссешна. Москве, Ленинграде, Киеве, Минске, Алма-Ате, Баку, кхыча городашна регистраци яьй мехка пачхьалкхен Іаьдалан лакхерча органа депутаталла харжа оттабаьча эггара хьалхарча кандидатшта — Даьхен дикагІолча къонгаштен мехкарштен.

СССР Лакхехьарча Советан Союза Совете деча хоржамашта йолча город Москван Пролетарски хоржамий округа чуйоагІача столица Пролетарски Ждановски районашна баха къахьегамхой Іалашьмате чІогІа гІадбаха хилар кепайоаван тІа арадаьннача окружной хоржамий комиссешка дахьийтача гуччахьарча письмо тІара цу хоржамий округе гІолла СССР Лакхехьарча Совета депутаталла ше харжийта КПСС ЦК Генеральни секретарь, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель Ю. В. Андропов раьза хиниліга шоашта хаьча. Из бахьан долаш Юрий Владимировича раьза я округа чуйоагІача заводий, гІишлоний, учреждений, организаций, дешара заведений коллективаш. Цар йиаза хьалхоан Коммунистически парте делаш чурей арахьарей политика, хьалхашка латта денхараш кхоачашдара тІадерзадаь цуи ленински Центральни Комитето, КПСС ЦК Политбюрос чакхдоаха берзате гІулакхаш.

Торжественни хьалашке хилар Пролетарски хоржамий округа окружной хоржамий комиссе заседани. Заседани хьайийлар комиссе председатела, Социалистически Къахьегама Турпала В. С. Павловски — И. А. Лихачева цІерагІча Московски автозавода слесара.

Селхан хайра вайна, аьлар цо, столица Пролетарски хоржамий округе гІолла СССР Лакхехьарча Совета депутаталла ше харжа оттабейта Юрий Владимирович Андропов раьза хинналта. Берригача советски наха вовза Юрий Владимирович Ленина сийлахь-доккхача гІулакха тІехьара, коммунистически идеалаш мотьхьара тІехьара, шийн дерриге низаш, знанеш, опыт парте решенеш чакхъйахара діятелаш кола, ниспаргвоашен мутІахьа хоьлеш къовсамхо хиларах тара.

Новкъост Ю. В. Андропов гІоргвайна ленински хьисапера нуугалхо волга хов коммунисташта, берригача къахьегамхошта, доазол дехьарча вай доттагІашта.

Пролетарски хоржамий округе гІолла СССР Лакхехьарча Совета депутаталла ше оттавара Юрий Владимирович раьза хилар, йовхар діахо комиссе председатела, вовй доккха сий дара вовех чІоагІа тешам болари санна тІаьц вай. Округера къахьегамхой, КПСС ЦК декабрьски (1983 ш.) Пленума решенешта гІулакхаца шоп а душ, біубенна лаьрхІа ба шера заданеш хавал хьалха кхоачашъяр, къахьегама овсарле планах совгІа лакхъяра продукци хьарга бода мах доххадаш духьа делаю социалистически яхь хьы а шерагІа йоаршае.

Цул тІехьагІа къамаьл даь доаш делар В. А. Седовайна — И. А. Лихачева цІерагІча автозавода болати сийрда бесаш дола металлаш лоаладеча цеха стерженщицана. Предприяте коллектива цІерах цо предложени ер Пролетарски хоржамий округе гІолла новкъост Ю. В. Андропова СССР Лакхехьарча Совета депутаталла харжа кандидат оттавеш регистраци е.

Из предложени чІоагІа раьза хиина хьаллаьцар дуклы промышленноста Московски производствени объединене профсоюзни комитета председатела Л. Ф. Вараповас, ЦхьоалагІча подшипникий завода дьалфовщицас А. Ф. Егоровас, РСФСР просвещене Министерства школай Іилман - тодкама, института директора В. Ф. Кривошеева, КПСС Пролетарски райкома хьалхарча секретара А. Ф. Корчагина.

Массана раьза а волаш соцам тІаийшаб КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела **Юрий Владимирович Андропова** Союза Совете деча хоржамашта йолча Пролетарски хоржамий округе гІолла СССР Лакхехьарча Совета депутаталла харжа кандидат оттавеш регистраци е.

СССР Лакхехьарча Совета Союза Совете деча хоржамашта йолча Вяжински — Ленински хоржамий округа окружной хоржамий комиссе регистраци яьй цу округе гІолла депутаталла харжача кандидата КПСС ЦК Политбюро члена, СССР Министрий Совета председатела хьалхарча заместитела **Гейдар Алиевич Алиева**.

Воронежски области Россошански хоржамий округа окружной хоржамий комиссе заседане регистраци яьй цу округе гІолла СССР Лакхехьарча Совета Союза Совете депутаталла харжа оттавеча кандидатала регистраци яьй КПСС ЦК Политбюро члена, РСФСР Министрий Совета Председатела **Виталий Иванович Воротникова**.

Окружной хоржамий комиссе регистраци яьй Ставропольски края Ипатовски хоржамий округе гІолла СССР Лакхехьарча Совета Союза Совете депутаталла харжа оттавеча кандидатала регистраци яьй КПСС ЦК Политбюро члена, КПСС ЦК секретара **Михаил Сергеевич Горбачева**.

Москверча Перовски хоржамий округа окружной хоржамий комиссе заседани хилар. Комиссе регистраци яьй цу округе гІолла СССР Лакхехьарча Совета Союза Совете депутаталла харжа оттавеча кандидатала КПСС ЦК Политбюро члена, парте Московски городской комитета хьалхарча секретара **Виктор Васильевич Гришина**.

Белоруссе столице окружной хоржамий комиссе регистраци яьй Мински — Московски хоржамий округа гІолла СССР Лакхехьарча Совета Союза Совете депутаталла харжа оттавеча кандидатала регистраци яьй КПСС ЦК Политбюро члена, СССР Министрий Совета Председатела хьалхарча заместитела, СССР кхыча мехкашцара гІулакхий министра **Андрей Андреевич Громыкона**.

Окружной хоржамий комиссе заседане регистраци яьй Алма - Атински — Ленински хоржамий округе гІолла СССР Лакхехьарча Совета Союза Совете депутаталла харжа оттавеча кандидатала КПСС ЦК Политбюро члена, Казахстана Компарте ЦК хьалхарча секретара **Динмухамед Ахмедович Кунаева**.

СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совете деча хоржамашта йолча Ленинградски городской хоржамий округа окружной хоржамий комиссе заседани хилар. Комиссе соцам баьб цу округе гІолла депутаталла харжа кандидата КПСС ЦК Политбюро члена, КПСС ЦК секретара **Григорий Васильевич Романова** регистраци е.

СССР Лакхехьарча Совета Союза Совете деча хоржамашта йолча Ростовски областа Шахтински хоржамий округа окружной хоржамий комиссе регистраци яьй цу округе гІолла депутаталла харжа оттавеча кандидатала КПСС ЦК Политбюро члена, КПСС ЦК арча партийни гІахьожама Комитета председатела **Михаил Сергеевич Соломенцева**.

СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совете деча хоржамашта йолча Московски городской хоржамий округа окружной хоржамий комиссе заседане регистраци яьй цу округе гІолла хоржача депутата кандидатала КПСС ЦК Политбюро члена, СССР Министрий Совета Председатела **Николай Александрович Тихонова**.

Окружной хоржамий комиссе регистраци яьй Москверча Кунцевски хоржамий округе гІолла СССР Лакхехьарча Совета Союза Совете депутаталла харжа оттавеча кандидатала КПСС ЦК Политбюро члена, СССР оборона министра Советски Союза маршала **Дмитрий Федорович Устинова**.

Москве окружной хоржамий комиссе регистраци яьй Куйбышевски хоржамий округе гІолла СССР Лакхехьарча Совета Союза Совете депутаталла харжа оттавеча кандидатала КПСС ЦК Политбюро члена, КПСС ЦК секретара **Константин Устинович Черненкона**.

Киеве хиина окружной хоржамий комиссе заседане регистраци яьй Ленински хоржамий округе гІолла СССР Лакхехьарча Совета Союза Совете депутаталла харжа оттавеча кандидатала КПСС ЦК Политбюро члена, Украина Компарте ЦК хьалхарча секретара **Владимир Васильевич** [redacted]

Окружной хоржамий комиссей заседанешка регистраци яьй СССР Лакхехьарча Совета депутаталла харжа оттабаьча кандидатшта регистраци яьй «Зеленоградстрой» СУ-111 комплексни бригада бригадира, Социалистически Къахьегама Турпала **Николай Анатольевич Злобина**, СССР Іилмий Академе президента **Анатолий Петрович Александрова**, № 79 йолча Московски поликлиника терапевтически отделене заведующица **Людмила Павловна Шурыгинна**, Московски метростроя № 8 йолча СМУ проходчикий бригадира, Социалистически Къахьегама Турпала **Александр Сергеевич Суханова**.

* * *

Партен хьалхьен йохаргІоацача цхьоагІон хІийлен тІа, чІоагІа барттайнача хьалашка чакхъовл мехка СССР Лакхехьарча Совета депутаталла харжа кандидаташ баьча. Даьхен дикагІа болча къонгаштен мехкараштен регистраци елга дІахоьш йолча окружной хоржамий комиссей заседанеш.

Московски областа Люберецки хоржамий округа окружной хоржамий комиссе регистраци яьй цу округе гІолла СССР Лакхехьарча Совета Союза Совета депутаталла харжа оттаваьча кандидата КПСС ЦК Политбюро членалла кандидата, СССР культура министра **Петр Николаевич Демичевна**.

Красноярске Ленински хоржамий округа окружной хоржамий комиссе заседане регистраци яьй СССР Лакхехьарча Совета Союза Совета депутаталла харжа оттаваьча кандидата КПСС ЦК Политбюро членалла кандидата, КПСС ЦК секретара **Владимир Иванович Долгих**.

Волгоградски хоржамий округе гІолла окружной хоржамий комиссе заседане регистраци яьй СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совета депутаталла харжа оттаваьча кандидата КПСС ЦК Политбюро членалла кандидата, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела хьалхарча заместитела **Василий Васильевич Кузнецовна**.

Калинински хоржамий округе гІолла окружной хоржамий комиссе заседане регистраци яьй СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совета депутаталла кандидата КПСС ЦК Политбюро членалла кандидата, КПСС ЦК секретара **Борис Николаевич Пономарева**.

Сухумски — Ленински окружной хоржамий комиссе СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совета депутаталла кандидат лаьрхІа регистраци яьй КПСС ЦК Политбюро членалла кандидата СССР Пачхьалкхен Хьерамален Комитета председатела **Виктор Михайлович Чебрикова**.

Тбилисски — Ленински хоржамий округе гІолла вола СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совета депутаталла кандидат лаьрхІа окружной хоржамий комиссе регистраци яьй Грузе столице КПСС ЦК Политбюро членалла кандидата, Грузе Компарте ЦК хьалхарча секретара **Эдуард Амвросиевич Шеварднадзена**.

СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совете хоржамашта дара йолча Краснодарски окружной хоржамий комиссе цу округе гІолла вола депутаталла кандидата, КПСС ЦК секретара **Михаил Васильевич Зимянина** регистраци яьй.

Кинешемски хоржамий округа (Ивановская область) окружной хоржамий комиссе заседане СССР Лакхехьарча Совета Союза Совете депутаталла кандидат лаьрхІа регистраци яьй КПСС ЦК секретара **Иван Васильевич Капитонова**.

Томски хоржамий округе СССР Лакхехьарча Совета Союза Совета депутаталла кандидат лаьрхІа окружной хоржамий комиссе регистраци яьй КПСС ЦК секретара **Егор Кузьмич Лигачевна**.

Окружной хоржамий комиссе заседани хиинай Армянски ССР Ленинакан яхача городе. Ленински — Центральни хоржамий округе гІолла СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совета депутаталла кандидат лаьрхІа регистраци яьй КПСС ЦК секретара **Константин Викторович Русакова**.

Свердловске — Чкаловски хоржамий округе гІолла вола СССР Лакхехьарча Совета Союза Совета депутаталла кандидат лаьрхІа регистраци яьй хоржамий комиссе КПСС ЦК секретара **Николай Иванович Рыжкова**.

СССР Лакхехьарча Совета депутаталла кандидаташ лаьрхІа регистраци яьй Московски областа «Электросталь» яхача завода сталевара СССР Пачхьалкхен преме лауреата **Анатолий Романович Коротеньковна**, Ивановски оалхазарий фабрика бригадира Социалистически Къахьегама Турпала **Ангелина Петровна Харламовнана**, Ташкентски текстильни комбината ткачихана **Карамат Хакимовна Якубоевна**, Тбилисски электровозаш деча завода электромонтажникий бригадира **Гурам Арчилович Метонидзена**, «Ширвинта» яхача литовски колхоза хьакхарч леладеча комплекса оператора Социалистически Къахьегама Турпала **Валерия Ионовна Нарбутене**, «Нистру» яхача молдавски колхоза тхьамикаладеча бригада бригадира Социалистически Къахьегама Турпала **Илья Михайлович Булата**.

Окружной хоржамий комиссей заседанешка соцамаш даьд СССР Лакхехьарча Совета депутаталла кандидаташ лаьрхІа ишта регистраци е ВЭФ яхача рижски производственни объединене аппаратура регулировщицана **Галина Михайловна Гриневана**, Киргизски камвольно - маша комбината прядильщицана **Турсунбюбю Мамыткановна Нурмамбетовнана**, «Таджикхимстрой» треста СУ-33 монтажникий бригадира **Саид Махмуд Рахимовна**, «Найрит» яхача Іилма - производственни объединене (Армянски ССР) воикхагІа волча аппаратчика **Генрих Самбатович Хачатряна**, «Тезе ел» яхача Туркмене колхоза колхозхочоа **Огулджемал Сойыевна Кулиевана**, Таллински экскаватория завода токарий бригадира Социалистически Къахьегама Турпала **Валерий Рихардович Лийвана**, кхыбараш.

(ТАСС).

БЕРРИГАШ А ЦХЬАН ДАГАРА БОЛЧА ХЬАЛЕ

Республике чакхйоалаш латт СССР Лакхехьарча Совете хоржамаш дара йолча кампане аргІанара этап — окружной совещанеш. Къахьегама коллективашка мехка пачхьалкхен Іаьдала лакхерча органе харжа отталь кандидатураш хьая а лоацаш совещанешка дакъа лоацараш миллионий лоІам хьагойт.

ЦІей деча санна кийчъяьяр укх деношка Нохч-ГІалгІай пачхьалкхен филармоне зал. Гонахьа лозунгаш, транспаранташ, наьха бе — КПСС ЦК Политбюро члений портреташ. Цига хилар № 668 йолча Ленински хоржамий округа къахьегама коллективий, партийни, профсоюзни организацей хоржамашта хьалхара совещани. Из хьайийллар парте Ленински райкома хьалхарча секретара П. Н. Громова.

Хьалхара дош дийхар «Автоспецоборудоване» завода № 5 йолча цеха токарий бригадира А. А. Федоренкос. Цо хоам бир, ше болх беча предприяте къахьегамхоша, иштта М. Ю. Лермонтова цІерагІча республикански драматически театра коллектива, пачхьалкхен университета хьехархоша, студенташа СССР Лакхехьарча Совета депутаталла гІоргвальна советски яздархо, Социалистически Къахьегама Турпал, РСФСР яздархой Союза правлене председатель С. В. Михалков оттаве лаьрхІа хиларах, гулбеллараш из предложени хьаллаца тІа а хьийкар.

Деша воккхача гоязанчах «Фитиль» яхача сатирически киножурнала редакторех воккхача общественни деятелах С. В. Михалковах дІайхача дешашца дийдар совещане ЧИГУ доазол арахьарча къамий меттай кафедра йоккхагІйолча преподавателя А. А. Гойговас, Грозненски главпочтамта оператора Л. В. Мачулина, М. Ю. Лермонтова цІерагІча театра актрисас М. А. Слуцкаяс, ТУ-134 самолета экипажа командира П. Кычанова, Нохч - ГІалгІай медучилища дешархочо Р. Баматгиреевас, республика халкъа писателя А. Х. Боковас. Цар белгалдаьккхар поэта а драматурга а шеко йоацаш йола талант хилар, цо общественни болх хьинаре леладеш хилар а.

Окружной выборашта хьалхарча совещане дакъа лаьцараша цхьанне санна хьаллаьцар РСФСР яздархой Союза правлене председатель **Сергей Владимирович Михалков** СССР Лакхехьарча Советен халкъа Совете депутаталла кандидат оттавар, № 668 йолча Ленински хоржамий округе гІолла ше харжийта раьза хилар а дийхар.

Окружной совещане хилар «Пищемаш» завода культура ЦІагІа, цига гулбелар Шалински района № 678 йолча хоржамий округа къахьегама коллективий, партийни а профсоюзни а организацей векалаш. Президиуме — КПСС обкома бюро член, облсовпрофа председатель Г. Г. Олейников, района кулгалхой, производстве хьалхйилгараш. Совещане хьайийллар КПСС Шалински района хьалхарча секретара Н. И. Айдиевна.

Дош аьннача Нохч - ГІалгІай цементни завода машиниста гІончас А. М. Юпиевас хоам бир Шалински района «Предгорный» совхозен Нохч-ГІалгІай цементни заводен къахьегама коллективаша СССР Лакхехьарча Совета депутаталла харжа кандидаталла гІоргвальна халкъахо, Советски Союза халкъа артист М. А. Эсамбаев оттавь хиларах.

Из предложени хьаллоацаш къамаьл дир «Пищемаш» завода директора Е. П. Сайкулова, «Предгорный» совхоза болхлочо У. У. Джабраилова, Аргунерча пионерий ЦІен директора З. Ш. Дудургиевас, ВЛКСМ Шалински района секретара М. М. Орцуевас, Нохч - ГІалгІай шекар деча завода электрика Н. А. Цакаевна. Цар дийцар вай мехкахочун кІоаргІа талантах, цун хьинаречa общественни балхах.

Окружной хоржамашта хьалхарча совещане дакъа лаьцараша цхьан дагара болаш хьалльнар СССР халкъа артист **Махмуд Алисултанович Эсамбаев** СССР Лакхехьарча Совета халкъа Совета депутаталла кандидат оттавар, № 678 йолча Шалински хоржамий округе гІолла ше харжийтар а дийхар кулгара.

КПСС ЦК декабрьски (1983 ш.) Пленума решенеш кхочашъеш

ДЕКХАРАШ ДОВЗАШ ХИЛЧА

Донкхийн чоалххамеи декхараш да пятилетка дьълагIча шера «Малгобекнефть» мехкдаьттеи гази йоахача управлене хьалхашка латтараш. 1984 шу дIадолалуше а лакхара социалистически декхараш тIайийцар тха коллективо.

Газет дешарашта тахан дувца безам бар са дIадахача шера дьахача толамех а нийсъенначех хаюнех а. Эггара хьалхарча дакъе ала деза къахьегамеи производственни дисциплинах лаьца. Цу дакъе тха бригада ерригача управлене дикагIчараа лоархIаш хьайоагIа массехк шу да. Цудухьа ухх пятилетка кхаь шера декхараш соахка октябрь бетта кхоачаде вIаштIехьдаьлар тха. ХIаьта шера декхар оаха кхоачашдир 20 декабре. Планал совгIа шера даьикха мехкдаьтта 200 тонн хилар.

Вайна ма харра, КПСС ЦК декабрьски (1983 ш.) Пленуме чIоагIа теркам тIабохийташ дийцар къахьегама овсарле лакхъелгеи продукцега дIадодар лохделгеи санна дола дешаш.

Къаьстта теркам тIаоаш да КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела Ю. В. Андропова цига яьча выступлене текста тIара ер мугIараш: «...Къахьегама коллективашта хьалхашка лаьрхIачул совгIа ард вай, цхьа процент къахьегама овсарле лакхъелга, продукцега дIадодар 0,5 процент лохделга IалашдарА парте плана ихы тIа а оттаду декхар санна лаьрхIа деза». ХIара къахьегама коллективана доагIаш санна тха йоккха йоаца бригадана а доагIаш да уж дешаш.

Къайла ихахьа дезаш дац аьнна хетт сона, къахьегама овсарле лакхъяр санна дола гIулакх дикнача хана дене тха «астагIа» лелхаш хиннилга. Декабрьски Пленум хинначул тIехьагIа бригадерча хIара саго тернам тIабохийташ Iомайир цун материалаш. Мехкдаьтта доахача къахьегам аттача баккхара даь гIулакхаш кхоачам болаш дий хьожаш, продукцега дIадодар лохдара керда наькъаш лохаш дикка болх бе бийзар тха.

Воча толамашца накъаданиха дар тха бригадо дIадала шу. Мальхала лакхача товарни продукце боарам 102 процент, хIаьта балха юкъе керда техника йоалаярах хьахиннa пайда 40 эзар сома хилар. Цунца цхьана, бригадерча рационализаторашей изобретателашей тийннача маьхерча предложенеех бевнна пайда 18 эзар сом хилар. Белгалбаха безам бар са тха цхьабола рационализатораш. Уж ба слесараш Двуреченски Виктор, Боков Висангири, оператор Долов Iийса, кхыбараш.

БоагIача бoарeме социалистически якъа массе тайпа формаш оаха балха юкъейоалалаьяларе тхона нарагIдаьнар ихы а дуйлагIа хургдар. Цунна дола къаьгга масал да «мастер — дошо куйлгаш» яла цIи янкхара тIехьа якъа форма тхоай балха юкъейоалайир оаха дIадаха шу юкъе кхьача хана, цу гIулакхо айийр наькъа къахьегама овсарле. Из цIи янкхара тIехьа къовсам лоаттабеш вар 12 саг, хIаьта хIанало цхе сага вIаштIехьдаьнад из цIи шоаех тилакта. «Профессех дикагIнар» яха цIи яьнкха а массехк саг ва бригаде. Аз лакхе ма аллара, нагахьа санна тайп-тайпара якъа формаш тхоай балха юкъе оаха хьалхха а чуяьлла яларе, дукха ха хьалха дена тхона карагIдийна толамаш массехказа дикагIех лакхагIех хургдар.

Пятилетка дьъалагIча шера «Малгобекнефть» НГДУ коллективо тIайийца социалистически декхараш да къахьегама овсарле 101 процент, кIоарга - насосни скважинашкара доаккхача мехкдаьтта боарама планал совгIа 2500 тонн хьалийта, балха юкъе керда техникеи технологии йоалаярах 400 эзар сом пайда бе. ХIаьта тха бригада коллективо тIайийца социалистически декхараш ишта да: къахьегама овсарле 1,3 процент лакхъен мехкдаьтта доаккхача дIадодар 0,6 процент лохден. Оаха ишта лаьрхIад мехкдаьтта даккхара шера план СССР Конституце денга — 7 октябрга, кхоачашъе. Социалистически якъе йийхай цIи хезача мастера Торий Матрена Власовнай мехкдаьттеи гази доаха бригада. Белгалдаккха безам бар са дукхача хана дена формаш а ца лелаеш оаха тхоайла яхь лелаелга. ТIаккха цох хьабоала пайда а дика ба. Дукхъал шеши хьалхавала гIерташ лелаьц тха цIин бригадо яхь. Тхо наст-наста хул вIашш балха опыт дIа-юха эцаш, къахьегама хахташ нъьана дIаккухьаш.

Вайна ма харре, ухх шера 4 марте хургда СССР Лакхехьарча Совете хоржамаш. Тха бригадо декхар тIайийцад цу дезача денна дика къахьегама совгIат дала. Мехкдаьтта даккхара кхаь бетта декхар 4 марта кхоачашдеш планал совгIа цу юкъа 57 тонн «Iаьржа дошув» даккхеш.

Н. ЛИТВИНОВ,
«Малгобекнефть» НГДУ мехкдаьтта доахача бригада бригадир.

БЕСЕДА ЕШ ВА АГИТАТОР

Плаваши тIехьа социалистически декхараши толаме кхоачашду Шалински механизированни лесхоза коллективо. Овсарле лакхе йолаш къахьег укхаза лесника А. Устархапова, сувенираш еча цеха бригадира З. Исрапилова, хьу хьокхаш болча К. Бислаева, М. Чинтаева, станочника Х. Виситтаева, рамщика О. Тарамова, тракториста М. Умалатова, М. Пайхаева, Х. Шахидова, Я. Арцаева, кхы дукхача болхлоша. Цар дикка тIехкхочаргъо шоай балха норма.

Лесхоза дикагIбола тракторист Умалатов Муса калкъа тIаьхьоками группе председатель ва, зевчие дешагIа Алагириса хьуна техникуме. Ше агитатор хилар га хьежжа цо ший новкъосташта юкъе беседаш ю СССР Лакхехьарча Совете хургдолча хоржамех, дуней халахьашта юкъерча хьалах, и. кх. дI.

СУРТА ТIА: М. Умалатов (юкъе латтар) хьамаьл дар ва ший новкъосташца.

Х. МУКАЕВА сурта техсти.

ПОЕЗДАШ ЙIАЬХАГIА— МОВХЬАШ ДУККХАГIА

КПСС ЦК ноябрьски (1982 ш.), декабрьски (1983 ш.) Пленумий решенеш кхочаш а еш, Грозненски локомотивни депо коллективо ерригa ший тоғомаш оарцагIъяькхай тIа-тIа шоай производственни хьокхамаш тоадаре. Локомотивех пайда ийбера бола болх къаьстта дика вIаштIехьбаьккхаб цо. Пятилетка кхоалагIча шера план хамал хьалха кхоачаш а яь, депо болхлоша дIадахача шера дIа-юха йигар 3418 деза мовхьаш тIадола поездаш. Царца лаччахьалккхен планагIа лаьрхIачул совгIа дIа-юха дихьар цхьа миллион 570 эзар тонна халкъа боакхама тайп-тайпара мовхьаш. Тонно - километраш яра шера план 102,3 процент кхоачашдьай машиннаькъахоша. Тоадаьза латташ дола электровозаш 3,8 процента тепловозаш 1,8 процента кIезигагIа хилийтар планагIа лаьрхIачул.

Уж толамаш доахача белгалбаьнна дика къа а хьегаш социалистически якъе хьалха латташ ба машинисташ Дементьев Леонид, Варзогов Владимир, Лобанов Анатолий, Подберезный Александр, Меркулов Алексей, кхы дукхбараш а.

ДIадахача шера Грозненски локомотивни депо машинисташа Гудермесски депо машинисташа цхьана шоаза йIаьхагIа йола 900 тонн совгIа деза мовхьаш тIадола кхоаза вIашегIхетта 76 поезда дIа-юха йигар. IалаьмаТе боккхача маьхера гIулакх да тIехдIоахал дола поездаш 400 километргара 1576 километрга кхаччалца гаьнарча моттигашка дIа-юха кхуьйлга. Уж санна гаьна яха ваг шийтта поезд дIа-юха йигар. Уж дIаяхийтар Астрахань, Макат, Гонюшкино яхача моттигашка. Къаьстта чIоагIа специалисташа боккха лоархIам беш хилар Орск яхача станце кхаччалца яь экспериментальни рейс. Цига дIаяхийтар нормал кхоаза йIаьхагIа йола кхо поезд. Ерригa а рейсаш йир цхьаьнкха тайпа хьовсам ца хулийташ, цар бeь пайда боккха а хилар. Грозненски машиннаькъа отделене 306 вагонах латташ йола пхи состав вIашагIа а хетта дIаяхийтар 14600 тонн халкъа боахама мовхьаш тIадола цхьа поезд. Кхаь локомотиво дIайигар из поезд Макат яхача станце кхаччалца, цига цхьа тепловози 200 вагони дIакъоестайир, вож юхейиса 306 вагон дIахоьчайир Орск яхача станце кхаччалца. Цхьаьнкха тайпа даккха гIалат доацаш дика йир из рейс. Бехитокхаме ва рейс еча керте латтар Грозненски локомотивни депора машинисташ В. Овчаренко, Ю. Скворцов, В. Моргун, ишта Гудермесски локомотивни депора кхыбола машинисташ.

Тепловозий машинисташ 102,8 процент дIадахача шера кхоачашйир тепловозий сухала зеделн. ХIаьта электровозниякха ши миллиони лах эзарч киловатт-сахьат электроэнерги кхоийр.

Машиннаькъахоша доахача къахьегама толамашта юкъе дизза дакъа лоац шоай болх дика вIаштIехьбаькхача рационализатораша. ДIадахача шера цар ийч а яь производствана юкъейихьар 95 рационализаторски предложени, 30 эзар сом совгIа пайда бир цар. ДикагIболча рационализаторех лоархIаш ба слесарь Е. М. Веев, токарь А. М. Голумин, воккхагIволa инженер - технолог Р. Н. Несанов, кхы дукхабараш а.

ХIанз 1984 шера дола керда социалистически декхараш тIа а ийца, бIуьенна дIадоладаьд цар пятилетка дьълагIа шу. Цхьаькха рейс дIахийтац условни доагора электроэнергии кхо ца еш. ХIара рейсагIа дIа-юха кхуьь доагIачул дикка дукхагIа мовхьаш.

М. ПЛЮЩ,
КПСС Грозненски горкома штате воаца инструктор.

Хьаеш я усилитель

Цхьа бутт совгIа ха я Грозненча радиотехнически заводе 100 ватт низ бола усилитель арахеца йолаь. Цу тайпара аппаратура хьалха хьаеш хиннац тха заводе. Сенна эшаш, мичахьа накъалргйолаш я из керда усилитель? Из ца эшаш сферара халкъа боахаме нагахьа хургьяц. Из оттае бищ я спортивни стадионашка, пахташка, аэропорташка, ихкчахьа деттача йоккхача громкоговорителашта. ХIанз из дика кара i ероаь арахецаш ба тха болхлой.

В. БОБРОВНИКОВ,
завода керттера инженер.

Райкома инструктор

ХОВШ ма дарра, парте районни комитета инструкторах партийни балха керттерчарех цхьа болхло лоархI. Шe деча гIулакхаца, идейни тешамца юххьанцарча партийни организацешта новкъостал а деш, инструктора бу боккха а тайп - тайпара а бола болх.

Назрановски районе лоархIаш сий деши ва парте райкома орготдела инструктор Муталиев Султана Салман. 1975 шера денз партийни балха тIа ва из. Цун балха опыт денгара денга йIаьхетIа хул. Кадрай хьакъехьа, коммунисташ балха тIа дIаийсбара, коллективе беш бола организаторски массово-политически болх тоабера дешай хьакъехьара доагIа хьехамаш ду цо.

ЦIаьхха хьахиннавац Салманах ишта дика партийни болхло. Из къахьега волавелар «Электроинструмент» завода ремонтно - механически цеха электрика ученик а волаш 1966 шера.

Цун хьалхаре хьехамча хилар йоккха говзал йола электрик Самойлин Виктор Иванович. Салмана къахьегаме йистальккхар балха болча нагирхой сайрайнара школа.

1967 шера Советски Эскаре гIулакх де вахар из. Цига тIема говзал Iомаярен политически саккетам лакхбарен отличник хилар цох, комсомола подразделене комитета член вар.

Эскаро гIулакх даь цIавечачул тIехьагIа ше болх беш хиннача заводе юхавера из. Хьинаре дакъа лоацаш хилар комсомольски балха юкъе болх беш бола нагирхой дика бовза а бовзаш.

1969 шера Салман ВЛКСМ райкома инструктор волаш, цул тIехьагIа организационни отдела заведующи волаш болх беш хул. Из хилар горсовета депутат а.

Комсомола райкоме болх беш дукха хIама Iомадир цо, района нагирхой дика гIулакхаш дара тIаберзабеш цхьадараш нарагIдаьлар. Из ишта хилара тешал ду дика организаторски болх барах цунна ВЛКСМ Центральни Комитето Сийлен грамота яларо. Шайна тIадилла гIулакх цIена, хаьнахьа чакхдаккхара воагаш, ма хулла из дикагIа кхоачашде гIерташ из хилар цо зуйш диеадац, аьлча хет сона.

1975 шера Муталиев Салман парте Назрановски райкома организационни отделе болх бe дIачувигар. Укхаза кхы а чIоагIагIа балха чувеллар из. Юххьанцарча партийни организацешта цо массаза а хьалдаь, вийса, шийн хьанахьа новкъостал ду, даим йоаккхо еш ва балха тIара дика традицеш, опыт йоаржаяра, пайдене мел дар хьаллацара.

ГI. Ахриева цIерагIча «Электроинструмент» заводa коллектива вицвенаваацар цоай болхло, цул тIехьагIа Советски Эскара салте, комсомольски болхло, тIаккха КПСС райкоме къахьегаш вола Муталиев Салман. Царца даим йоккха буьзам лоаттабеш вар из.

1980 шера из дие болх беш хиннача завода партбюро секретаралла хержар. Цунна дика йовзар завода коллектив, коммунисташ.

1982 шера КПСС ЦК ноябрьски Пленум хинначул тIехьагIа цо а партбюрос а къаьстта теркам тIабахийтар къахьегамеи производственни дисциплина чIоагIъяре.

Салмана дика бовз балха а духхьал шийна йолча хана а мах, цох ишта пайда хила беза. Цунна нарагIдаьлар болх беш воллаше а Московски кооперативни институт чакхъяккха, экономиста специальность а эцаш. Цу тайпара, опыт а зеннеш а йолча цо дика хьехаду предприяте экономикана партийни методашца ишта кулгалле деза. Ихамо никъ лувца Iомабоpe цо партийни активисташ, цехай партийни организацей секретараш.

1983 шера денз ва а парте райкома аппарате за Салман. Орготдела инструктор хиларах тарра, кабинете дукха Iохайна вагIац из, дукхагIйола ха йоаккх цо къахьегама коллективашка. Кулгалхошца къамаьл хилара кхоачам бий Iац, цехови парторганизацешка, партийни группашка вода, коммунисташца вIашагIветталу.

— Коммунисташа юхь духьала а этта деча къамаьла меттаеттал урьлац справкаш мел дика язъяь уж яле а, — йоах Муталиева.

Цхьабола инструктораш нахаш хул геттара дукха гIулакхаш долаш мукъадац тхо, яхаш.

— Ший хаьах хетамца пайда эле, балха лерттIа хьисап дой, тIаккха сел дукха хетаргдац уж гIулакхаш, — йоах дуьц Салмана. ХIара дийнахьа болх беш, партийни собранешка хулаш, тIаьхьатетта йиш йоаца документаш кийчдеш яьха минуташи сахьаташи кIезига кийслац цун балха тIа а. ХIаьта ишта ханнахьа чу а ваха шийн деза лe хила, салаIа йиш йолча деноех бизза пайда эза тоpo йоадаш кийслой а цIенкха бекьях дог зиклачарех вац из, хетаргахьа, цу даькъе цунна чIоагIа нахьальниай юххьанца болхлой коллективе воаши Iомаьль оамалаш.

Нагахьа санна, парте райкоме дена кисьмо, жалоба тахка инструктор ведча, тIаккха из цунга хьож ха а низа а ца кхобеш, хIана аьлча цар тIа юьлар наьха кхел, цар йоакхо я. Из гIулакх керттара лерхI цо, цунга ха дукхагIа дIайоле в. Дош талмаста дитац, формане дац, ше къоастадеш дар ишта кхоачашду хьоваш тIаьхьаьмак лоаттабу.

Салмана хадданза буьзам лоаттабу района а республика а прессаца. Керайкомо балха юкъе хьинаре дакъа лоацаш хиларах 1982 шера цунна елар Нохч-ГIалгIай АССР журналистий Союза Сийлен грамота.

Инструктор Муталиев хьовзаш йола «Электроинструмент» завода, мехлесхоза, райбольница, райпо юххьанцара партийни организацеш районе дикагIчарех лоархIаш я.

М. АЛБОГАЧИЕВ,
«Ленина никъ» кхечи газета корреспондент.

Шовзткъе иттлагIа шераш доладеннача юкъа дар из. Аттачарах цар хинац, тIамо вочъенача хьолех мукъабала хьийннадацар мохка. Фронташка тIамо е цо тIаоттаьча кулонаше вIалбитарах шоай дезалзоий кхоабарещи йолцаш висабар дукха советски дезал.

Да воацаш висабар грозненций — ХачатуроагIар дезал а. Яхьайтта шу мара доланза хиннача Иосифа бIаргагора бераштa дае хIама, кога буьха гIирс, тIадувла барзигъа Iалашде нанна мел хала да. Из бальан долаш соцеш бир цо ший дагалье: дешаркой долрача хIаманца лачкаьвенвано Iалашбеча, хIаьта керттердар балха дика професси Iомае йиш йоаца ремесленни училище доша ваза.

ТIом хьеле хьаьдарча шеранка а цIи хезе яр училище (хIанзаре № 2 йола СПТУ) — мехкдаьтта чакхдоахача заводашта квалифицированни болхлой кийнбу пхьоале хиларах тарра. Из йистеьннка ба республике а цун доазонел арахьарча а предприятешка доккхаш деш боле цIи заза мехкдаьтта чакхдоахареш.

1954 шера училище йиста а аьнна, оператора помощника специальность Iомайир Хачатуров Иосифа. Кхы за хьинеяхара воддаше а Грозненча мехкдаьтт чакхдоахача заводе балха вала хила а тарлора из, цхьабенъда, гIулакхаш сегота хиларах гаьнарча СиберегIа кийсвелар. Цу хана цIаннни лаьтташ карадерзадара СибергIен Гаьнарча Малгбоалин керда гIирсаш пхьадера тIехьоза кагирхоцка хьайнаар парте.

Парта хьайнара кьоабалдаь хьалхакхарaшта юкъеваар № 2 йола ФЗУ йистеьккхе цхьа тиьахь хIамига саг шийца а волаш хинна. Иосиф а Город Ангарске хIетте тьаль хиннача хиломбенате бола ба белабелар уж. Кердача предприяте хьеде хIамаш шортта дар низ болчеи хьинар долчеи къонача наха. Цигача, СибергIа, йоалайир Иосифа саг а.

— Кердача, йовзай це кинкача моттига чуйоасcaъ уйлаш хIама а йоакх са дог чу, — эхаш дуьц В. И. Ленина цIерагIча мехкдаьтта чакхдоахача завода ЭЛОУ-АВТ воккхагIволча операторе Хачатуров Иосиф Аркадьевича. Се вeча городе 1960 шера юхавенача тIехьагIа аз деттаe аьнар Г-18 яха контактни коксоваа № 43-1 йола лататинически крекинга установкаш болх бе йолайолийтача. ХIаьта ЭЛОУ-АВТ яхача укх хIинзарчарех йолча комплексе къахьегаш ва со ер бола бе йолалаe дена.

Цу установка бола бе боккхагIбола операторш лоахача хана цхьа бахьан доацаш каржензар И. А. Хачатуров. Йоккха опыт, лакха квалификаци йолаш вола болхло динача оагIорахьара белгалъьинавар тиьа шере болх беча юкъагIа. ХIаьта цо ше доккхал ду ишттал тешам шийх болерах, чIоагIа рэьза ва из шоай гIулакх доазаш дукха дезаш болча наькъа коллективана юкъе ше кийсенна.

Иосиф Аркадьевичаца къамаьл хул тха цо бола баьнна метте, паргIатача чулетта прибораш дукхеи чоалханеи зиларга диллача атомни электростанце пульт дагайохийтана операторна. Юкъ-юкъе, къамаьл юкъагIа декхарах бекказе а вулаш, указанеш тел цо шийн новкъосташта, цар хеттараш шоп тел. Балхаца дувзаденна цун багара доагIача цу дешай Iанарад гуш да лекха культура йолаш вола Iомарза саг из хилар. «Метрич, температура цхьа пхи градус лаьгIъелаь, боккъало а», — аьл цо сменерча шийн цхьан новкъостaга.

— Юккьенца денз вIаши сий деш, тхоай декхараш безнтохаме лоархIаш доле гIулакхаш эттад тха смена, — йоах воккхагIволча оператора, — эшаш доаца къекамаш даре аьнна тодалургдац гIулакх. БIубенна хила магаргволаш опыта знанеши я ка гIоних операторий В. Д. Медведева, Любовь Павловна Алленовай, несосие машиниста Павел Михайлович Шалеева, кхычар.

Дисциплина телхаерашца, лодырашца кулгалло кIаьда ва яха моттиг долаш дац лакха дийцар. ДIаязъалза йола правила а смена лелаш хаьцаьердар даьдий Iа — моп дала цунна хьалхара, боагIаш бола балх дIагIаздал, цIаьхха даьдий Iа из — коллективаца Iадина юьца. Процесс чIоагIа чоалтана а, болх дукха ба, мало а йиш йолаш дац гIулакх. Белгалданкха дезе, бекьдар аьлча, къахьегамеи технологически дисциплина телхаеш йола моттигаш И. А. Хачатурова смене, бIаргчача установка а гIехьа, геттара кIезига хилар. Установка болх ба йолаевча денз цхьане а ерриге бригада, цудухьа кватадеш ма дерра, барт-цхьоагIо а чIоагIа а.

Коммунист Хачатуров дика вовз хьинаре общественни хиларал а ЦIенкха а ца куйцеш установка профорг ва из, даим оарцагIвалле хул шийн болхлошта фу эш хьажаш: цхьаболчун бар садиже дIаьтарду, вокхана дарба дойта а саниа вала путевка йоаких, укхочоа тIехьа гIоага вIаштIехьдоаких, ишта кхы дIаьо. Халкъа тIаьхьожама керттерча группа член хиларах а воаз из заводe, цо наст-наста дакъа лоац проверкаш, рейдаш яча, шортта кийсау йоакхо а ваш дола хIамаш.

Хачатуров — воккхагIвар — волча установке, баьнда кхычa смена болх беш ва цун воI Аркадий. Геттара къалад, 13—14 шу даьннача хана, кера а кови а дукха хIамаш дар цунна даь професси хьакъаьльа, наст-наста установке кхаь. Чам баннаб цунна цу гIулакхах, вашеннай барттайна йолхлой коллектива. Эскаре гIулакх дань а аьнна цIавенача тIехьагIа хаьдда лаьрхIар цо мехкдаьтта чакхдоахарешца бола бе вала.

Ишта кхо шу хьаласагIа, аьнна далла дIаэттар воI. Цхьабеналда, ала деза, Аркадий бакьан долаш даь цIийвала везаш цо хилар. Балха вена кхо шу мара даьннадоацаш цIаькъа а 5-ча разряда операторга кхьчав воI, технологически процесса къайлаиеш дика карарзаьй цо. Парте дIачуцилгa дезаш Аркадъ заявлени еннача хана установке беррига коммунисташта хийттар цхьатерра дар: хьалe магаргволаш воI.

ВоI профессиональни мраственни дагIаварга хаддаза хьожаш ва Иосиф Аркадьевич, гIадваха ва из воI нийсена наькъа вIаьIаьнна хиларах. Цо карайнца етта доaсeи общественне чIоагIа эшаш долеи гIулакх дIахо даьбa саг ва.

«Монтажтермоизоляция» яхача тресте бола беш дукха ха яьккхай Пелагея Степановна Хачатуровас, Иосиф Аркадьевича сесаго. Дукхабераш хьекъаш бора болх, цудухьа бешка дукха за а яалаеьа бригада елар цунга кулгалде. ХIаьта а, 1971 шера цхьанца бахьанех цигара хьe а аьнна балха ера из мара къахьегача заводе.

Керттердар фу дар аьлча, опытни изолировщикаш тоъаш бацар коксови цехе. Оператора Хачатурова дезалера гIулакхаш доаззаш вoнча заводе кадрай отдела начальника Николай Васильевич Рубцова дийцар цунца предприятe хьачуйоагIийтa вIаштIехьдаккхар.

— Заводe балха ера Пелагея Степановна. Тахан предприяте иттара дикагIбoлча изолировщикех цаI я из.

Шийн мар санна участке профорг а из а, ишта йоаккхо ю цо а шийн новкъостий. Общественни балхаца хьинаре дакъе лоацар, болх беш воле саг лархIари дукхавезари — из мехера, эшаш доле гIулакх доаллаш ба бериге Хачатуровгар.

Заводe кхы дукха къахьегаш дага ай хьо, аьнна шийга хаттар дича, дезала дас, кхинар санна цхьан тайпара а ца луш, хьадда жоп делер:

— Пенсе гIа вехачул тIехьагIа дIавала магаргва аьнна хетт сона. Баьдар аьлча, кхи дIахо а ба магаргбар болх-м, хIаьта а вай бицбалийта безац талант болаш бола, дика дийча, къахьегам дукхабезаш боле нагирхой. Болх царeт тийша дIабенна це Iаш, кхьицe балхаш тIа лакхбе а магаргба уж. ХIаьта тхо, ветеранаш, оатеш даьчох кхочар а беь дийша дeда даккхац. Дукха балхаш да общественна пайдене а долаш тха знанеши балха кулгеши эшаш.

З. АЮБОВ.

Саги цун гIулакхи

БОЛХЛОЙ ДЕЗАЛ

КХЫЧА ТАЙПАРА ХИЛА МАГАЦ...

Кердача моттиге саг балха оттача хана дукха массаньа а. ДукхагIча даькъе хоаттараш цхьатарра да — хьалха болх баьчар дIавaларен кердача предприяте къахьега безам хиларан бахьанаш. ХIаьта Осмаев Бадруддин Нохч-ГIалгIай аптекоуправлене гараже балха вар ду хьан цаI дар — из укх гаража дикe махар. Нагахьа йий не, хьалхагIа ше болх беш волча моттиге дIаккхача цаIк ахи сахьат ва йоаеш хиннале, хIана цу гIулакха итт минута тоьар.

Бадруддина хьалхагIа къахьийгача организацера ена характеристика из дикача оагIорахьара йувцаш яр. ЦхьоалагIча класса шофер волча Б. Осмаева, машина тIа болх бу-тхьо шу даьннадар. Цу юкъа цIаккха а аварий лаьцар. Аьрх ца ецa болх барах массехказа белгалаьнна хьайр из баркал аларца, сийлен грамоташ теларца. ХIаьта дукхьашка аптечни склада гараже балха эттача цунна лелае дIаенна ГАЗ-52 яха автомобиль къаьна яр.

Эггара хьалха, шийна хьаенка машина вIашагIаьъкхар Бадруддина. ТIаккха хIара оатхала даьтта а хьокхаш, дукха болх барах тишьеннар нердачунца хувца а хувцаш, кха вIашагIъелаиф. Болх йистебальча а чу ца водаш из къахьегаш воаллаш наст-наста гора. Гаража болхлошта дешадлар Бадруддина чIоагIа безаме шийн техникага хьажар. ХIаьта бaсар хьенххьачу тIехьагIа машина йоазаргйоаш яр.

— Ер я-кх лерттIа машинаI — аьнача, пецвaьнa вeсар къоначa водителех цаI. Цхьабенъда, гараже заведующе А. Нурмаова, цигача тоадир цо аьнар. «Шофер ва укхан лерттIа» — аьнна, тIа а тохаш.

Ховш ма дий, машина массаза а гIулакх де дезалга, цунна наст-наста хьаьна везалга. Баккьда, укхаза болх беча кхаь шера цIаккха а капитальни ремонта дIаоттаe езаш сейя яц Бадруддина машина.

Ши-кхо бутт хьалха гараже йоалийир керда ГАЗ-53 яхча машагIа йола автомобиль. Б. Осмаев техникага дика хьожилга ха а ховш, цунна дIаяла лаьрхIар керда машина. Баккьда, Бадруддин раьза хилаза из дIаваца.

— Айса хIанз лелавер кердачул вогIа хетац сона, — аьлар цо.

Наст-наста командировагIа ваха везаш хул аптечни складе къахьегача водителий болх. Кхыча республикашкара, областашкара ханнахьа молхаш хьанхахьаро вIаштIехьдоалийт вай республике балха из медикаменташца Iалашбара болх дикка сихбе. Цудухьа укхаза дукха да водителех тийша. ХIаьта цхьаькхьа а моттиг кийсъеннац машина болх ца бу, аьнна бахьан а даьккха Осмаев командировкагIа ца водаш юхаьнна. Эшшача из массаза а кийча ва.

ГIулакхашна хьежжа лоархI саг, цуч сий ду. Къахьегама тIера волаш, массаза а шийн гIулакх дог лазаши бехитокхаме хеташ кхочаще Iемаьча Осмаева вIаштIехьдаьннад из коллективе лархIийта, наха везавалийта, сий даккха. ХIаьта цул совгIа, из заделаца, гIулакхаца хиларо кхы а лаьхбу цун мах къоначарна хьалхашка. Цудухьа, къона водителаш наст-наста боагIа Бадруддина волча шоашта па ховр хатта, цунна дагабуьла.

Кхыча тайпара хила Б. Осмаевна могарг а дацар.

Х. БЕРСАНУКАЕВ,
Нохч-ГIалгIай аптекоуправлене чувоагIача аптечни склади юрисконсульт.

ТОЛЬЯТТИ. Болх бе йоаденнай «Трансформатор» яхача Средневолжски производственни объединене высоковольтни тиристорни преобразователий керда производственни корпус.

Тиристорни преобразователех пайда эзаргба 1500 киловольт низ болча «Экибастуз —Центр» яхача массазарча тока электропередачай лине тIа. Цу энергетически трассе духхьал цхьан цу тайпарча преобразователо халкъа боахама 1 миллион сом кходе торо лургьа.

Объединене кийчъаьча хьалхара тиристорни преобразователаш тохкамах чакхъяьлар «СССР — Финляндия» яхача электропередачай лине тIа, Тиристорни вентилаш преобразователаш е аьнна, Молдаве а ГаьнарчА Малхбоале а хьалъеш латтача металлургически заводашта лаьрхIа заказ кхоачашдеш ба энергомашинашъераш.

Объединенс кхыдолча къахьегама нарагIдаьннарашта юкъе да дIадахача шера Уренгой — Помары — Ужгород яхача газопровода, хьальеш латтача АЭС-ий, 48 мехка экспортни поставкашта высоковольтни трансформатораш яра заказаш толамца кийчдаь хилар.

СУРТА ТIА: тиристорни преобразователашца йоагIаш йола высоковольтни конденсатораш вIашагIйохкар я.

Ю. БЕЛОЗЕРОВА сурт. ТАСС фотохроника.

1984 шера тIайийца социалистически дехкараш ханал хьалла кхоачашдара яхье а баьнна Грознерча «Промавтоматика» НПО опытни завода болхлой дика къахьегама толамаш доахаш ба укх деношка.

Къаьстта белгалъяьннай С. Г. Коноваленко керте латта механо - сборочни цехера слесарий бригада. Цо шийна сменни нормаш 130 — 140 процент кхоачашъю.

СУРТА ТIА: хьалхалатта бригада (аьрдехьара аьттехьа) слесараш Г. И. Городницкий, А. Г. Погосов, В. А. Гапонов, бригадир С. Г. Коноваленко.

И. ПЛИЕВА сурт.

БОАХАМГА НИЗ БОЛАШ ЛАТТ

ДIадаха шу геттара беркате хилар тха совхоза. Оаха доаикхал ду хьувкъам а хьайбай продукци а дурчоагIа хиначул дукхагIа лингха а пачхьалкхенна дIаяла а карагIдаьнна хиларах. Иштта, ялатен ялатабовкни культураш 7,1 центнер дукхагIа чуера соахка хIара гектара тIара. Цу гIулакхо вIаштIехьдалийтар 1400 тонн дукхагIа ялат кийчде я.

Хьайбаш леладераша соахка хIара кхоабача Iеттагара 2450 килограмм шура яькхай, а дурчоагIа хиначул 812 килограмм дукхагIа. Фермий къахьегамхоша хьинаре баьча балхо йиш хилийтар карарча пятилетка хьалхарча шин шера боахама тIадиса шура йоккхара декхар дIатаника, хIаьта дулх кхаь шера планал 50 тонн дукхагIа дIа[illegible]р.

Хьайбаш леладелга иштта дегIадоаладе вIаштIехьдалийтар керттерча даькъе доакъар Iалашдаре йоакхо я хиларо.

Совхоз йиллача дена дIакхха ца хиначча тайпара дукха — хIара хьайбана лаьрхIа 40 центнер доакъара единица Iалашйир оаха совхо. Цу толамга кхача новкъостал дир юртбоахама культураш кхаьра болх кердача хьисапе вIаштIехьбаккхаро. ХIаранена юкъе пхи механизатор а волаш, кхаьнара балхаш дара хаданза иргIоацача техникаца Iалаш а яь, итт звено вIашагIъелляр соахка коллективни подрядагIа болх бе. Ялата яраште нийсса, доакъара культураш кхеаш хилар ерригаш хIана яц аьнна звенош. ХIаьта царна хьалхашка денхар оттадир доакъара единицаш а лоархIаш доакъар кийчде. ДIахайтар цу единицашка хьежжа мара алапи лургдоацилга. Дош иштта оттадаьчул тIехьагIа, Iалашдеча доакъара дикала къаьстта йоакхо е баьлар механизатораш.

Пачхьалкхенна хаданза е деш хьайоагIаш хиннача тха совхозо 700 эзар сом пайда бир дIадахача шера.

Коллективни подрядагIа болх баьча звеноша расчет хьий хIанзлехьа. Цар коллективашта дIадениад, хьалха аванса тийнар дIадаьккхачул тIехьагIа, 32 эзар сом ахча, цул совгIа, хьалха баьча бартага хьежжа 106 тонн ялат.

Эггара дикагIа хьонхамаш гойтар Социалистически Къахьегама Турпала Гайтемиров Ширвана, Ваташов Байке, Вазаев Адиана, Анаев Салмана кулгалдаьча коллективаша.

Хьайбаш леладеча толамаш даха докхха новкъостал дир тха сий долча доярка Мусаева Ашурас, Музаева Яхас, Касумова Забурас. Iаьсий леладераша Сосланбекова Маншурас, Берсанова ПаьтIе, скотникаша Абашаев Альмада, Мехтиев Масуда, шоферашa Бакриев Султана, Остбуев Абдулмуслима, механизатораша Исламгириев Хьамзата, Джамалханов Ризвана, Затиев Шамсудина хьинаре баьча балхо. Цар массане а кхоачашдир совхкарен пятилетка дIадахача яхаь шерен шоай социалистически декхараш.

Цунца цхьана, къахьегама овсарле 25 процент лаккхъен[illegible] а, юртбоахама продукци дукхагIа яккха йиш хулийта кхы а дукха резерваш йиcай пайда эцанза.

Кхы тIа а чIоагIъе езаш я къахьегама дисциплина. ХIана а нийсса ца телхдераш. ХIара болхлочун бехктохам лаккхбеча, доагIар хьадийхача лаккхлургда хьоккхамаш а. Удобренеех дикагIа пайда эцара чотагIа а дикка алсамбаккха йиш я гектара тIара чуэца хьувкъам, хIаьта хьайбай фу тоадара чотагIа — дукха шурси. Уж дешаш кхоачашдара къаьстта тергам тIабохийтаргба укх шера совхоза кулгалхоша, партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша.

С. ДАРАЕВ,
Грозненски района «Атагинский» совхоза керттера экономист.

ХАНАЛ ХЬАЛХА

«Промстройматериалаш» яхача производственни объединене чуйоагIача цхьоалегIча комбинате болх беш я пхийтта бригада, хIаьта царех хIараяр укх шера хьалхарча бетта план кхоачашъярах дика кайоалаш а я. Царна юкъе къаьстта а белгальяьннай мастер Дигаев Лаьчей бригадир Дадаев Хьамиди бола кирпишк хьаеча цеха бригада. Ялхайтта сагах латтача цо шийна бетта план кхоачашйир 27 январь хьатIаотташ. Хьеш йола кирпишк дика етта хилийтара, ца оеталургйоашаш хилийтара йоакхо ю бригада хIара члено. ХIанз массехи ди да цар цхьайтталагIча пятилетка диъалагIча шера шоллагIча бетта чотагIа болх бу. Царна тIаккхе гIерташ хьайоагIа вож йийтта бригада а.

А. САЛИЕВ.

Наькъаш дехкараш болча

Наькъаш дикагIа хилийта — из декхар да «Чечингазтодора» № 1 йолча наькъаш дахкара управление болхлоша шоешта хьалхашка оттадьр. ХIанз Iаш замалехьа, асфальт Iобилла йиш йоацача хана цу управление болхлой тIетеIIа къахьегаш ба асфальт буллургбола наькъаш кийчдеш, шига материалаш тIаккхухьаш.

— Укх шера сезонагIа, (апрель—октябрь) тха Iобилла беза кхаь 30 эзар метр ба. Горагорске Дешин-Веденo долла наькъаш 'за укх дукхагIча даькъе, — йоах управлене начальника Г. Альтемирова.

Цу моттигашка асфальт IотIабилла безаш дола наькъаш шаьрдеш, магIа буллаш къахьегача бригадашта юкъе белгальяьннай Мамаков Сулыйн Магамалиев Иасан керте латтараш. Наькъаш дикагIа а дукхача ха; на доларгдоацаш а хилийта гIерташ къахьег цар.

Иштта лоархIамера болх ба Гриnев Виктор керте латтача слесарий бригада бар а. Управлене еррига техника, сезона кийчъеш я, из бригада. Техника дика кийчо йолаш хиларах тийша дукха да.

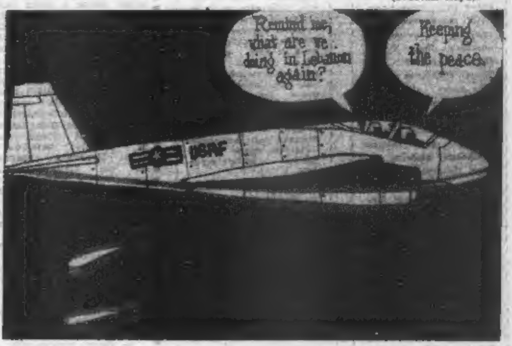

КЕРДАЧА СЕРЕГIА ЙОЛА ТУРБОГЕНЕРАТОР

Цхьан серех йолча турбогенераторий кердача образецашта, белгтала валча ТВВ-500-2Е яхача тайпах йолча турбогенератора, тохкамаш даьдаьннад «Электросила» яхача ленинградски производственни электромашиностроительни объединене. Цунна юкъейихьай тоаль шелала системе а йолаш йола шийна тайпара конструкци. ХьалхагIа а санна, шелаш хьахулийтар водород да, цхьабакъда, нагахьа санна хьалхагIа цо, тIех а ухаш, статора еррига торцоан тIехе йоашеш хиннале, хIанз харший къаьсттача системе гIолла лел раствор. Цу кердача хIаро йиш хилийтай машино мукъ лара низ дикка алсамбаккха. Нагахьа санна хьалхагIа 500 Мвт. низ бола турбогенератор 20 шера болх бе лаьрхIа хиннале, кердача машино юкъера лаьрхIача 30 шерал кIезигагIча хана бергбац болх. ВIаьхьенна гарантийни ха а — цхьан шерагара цхьая шераген аз шераген кхачалца.

Ротора гIовра вибраци чIоагIагIа хул мукъ тIабуллача хана. Цу хана из низ болаш йолча хьалхагIа хинначча конструкцешкара даьтта е водород араухар. Кердача турбогенератора конструкцена юкъеликхьад из дикагIа овлийташ дола прогрессивни гIозараш. Ротора гIовра тIа беллача гIозаро, специалисташа белгал ма даккхара, даьтта герин йола ротор меттахьа яьшлар аьнна водород Iодохийтаргдоацаш. Цу духьа машина лоста мий хьонхам дикка лаккхбеннаб — йола — влари садари каст-каст тагIа хул, хIаьта а хьальчо гарантии лу но халданза болх берхилара. ХьалхагIа шера бIаьозачул совгIа йолаялийтача мегаш ядар из, хIанз — кхо бIаьза йолаллийта а йиш я.

Тоань керда сери хьалхагIа хиннача машинел эргайоал вIамагIа диаметр йолаш дола контактни гIозараш, цхьаьнкха тайла втулкаш оттае ца а езаш, дукхъал гIовра тIадоха йиш хиларца. Цо лаккхъю цар балха ресурс, дикка лаьгIду болх беш йолча агрегато ду тата.

ТВВ-500-2Е турбогенератор кийчъеча хана машина еррига арахьара параметраш йоаш йолча тайпара йита гIийрттаб специалисташ электростанцей вож системаш ца хувцар духьа. Шийна техни-экономически хьокхамашка дикача дунен хIамарча боарамо ма лххара я керда турбогенератор, шера юкъейоалаьй из СССР-е, толаме экспорт ю цунна доахол дехьа.

Нина ДЕМЧЕНКО.
(АПН).

ДИКАЧА НАХАХ

ГIУЛАКХАХ ДОГ ЛАЗАШ

Хьаьнала къахьегаш, шийна декхараш массаза цIена кхоачашдеш, балха тIа а шийна новкъосташта а, тешаме волча сага сий массаза а лакха латт моллагIча къахьегама коллективе. Уж санна бола башха-дика производственникаш дукха ба Ленина орден лелаеча «Грознефть» производственни объединене чуйсагIача Грозненски ремонтно - механически завода цхьоалагIча механо-сборочни цехе. Царех цаI ва слесарь - сборщик, коммунистически къахьегама ударник Коротин Юрий Александрович.

Тиъаьч шиъ шу дизад цо цу цхьан цехе хIанз цо къахьегаш волча сборочни участке болх бу. Лоаца аьлча, шийна къахьегама никъ дIаболабаьб цо укхаза. Цу шерашка халданза «коллектива сий — са сий» яхача уйIлашца болх беш, хьаьнала къахьегаш хьавоагIа из. Укхаза Iемав из вежара, къахьегача наьха ма боагIаре лакки мах бе, дийзад цунна цхьана болх беча наха юкъерча доттагIлен кIоарга маIан. Ма дарра аьлча, цо дика кхеталу барт-цхьагIо а йолаш, производствах дог лазаш болча наха производственни коллектив кердача къахьегама толамашка кхувлийта.

Иштачарех я ала йиш йолаш я Юрий Александрович юкъевоагIача Годзевич Владимир Владимировича кулгалдеча слесарий - сборщиний бригада коллектив. Укх тIеххьарча итт шера заводерча бригадашта юкъе лаьрхача социалистически яхье дакаи хьалха латташ хьайоагIарех я из. ХIанз пятилетка тIеххьарча шера чотагIа къахьегаш я.

— МалагIа торонаш я шун бригада коллектив иштта дог гIоадоахача хьокхамашка кхуллаш ераш, — аьнна шийга хьаьттача Коротин Юрий Александровича аьлар:

— Керттердар за дIа-хьа е ца тетташ, бригадерча беррига болхлоша хьалхашка латта декхараш кхоачашдеча шоай хьинар кхо цо леш къахьегар. Царех хIараьвар ше-ши производства вазза воаш да а лоархIаш болхлочун сий лакха лоаттаде гIерташ ва. Яхь а дика вIаштIехьъаьккхай тха бригаде. ХIара дийнахьа итогаш ю коллективо даьхача толамий. ДIахо уж тоадара дола наькъаш белгала доах. Цхьан нарядагIа болх а беш, къахьегамах бухеошаш хьахинначох тоа болхлошта телаш дола алапи ахчан премешк. Уж а хIаране къахьегаме даьшаче даьнъа коэффициентага хьежжа лу. Цу духьа болхлоша шоай лакха къовсам лоаттабу балха тIа тIехьа ца беса гIерташ.

Ерригача цехе деча балхех къахьикха бола бац цуна шаьрра хьабе ца хоаш. Цехе нагахьа сег вац из ца вовлаш, дег тIера доагIача дIайхача дешашца цунна телаш ца деш.

Юрий Александрович телаш деш укх тайпара дешаш аьлар цеха партбюро секретаре Давлетов Алуарда: «Тха цехе меттел ерригача заводе а бехктохамегIарчеш халагIчех участкашка а латташ, шоай новкъосташта хьокхам телаш болх бечарех ба коммунисташ. Царна юкъе а дикк яхье хьалха латташ юкъарча балха тIа докхха дакъа лоацаш хилар ца белгалваьнна ва Коротин Юрий».

КПСС ЦК декабрьски (1983 ш.) Пленум хиначул тIехьагIа, бригада слесараш-сборщикаша дагабаьлар къахьегама овсарле лаккхъяра, арахецача продукцега дIадоахаш дар лохдара дола кхоачамаш дукхаш. Эггара хьалха вистхилар Коротин Юрий Александрович.

— ДIалаьл совгIа айа мел леца продукци къахьегама овсарле лакхъяра чотагIа хилийта торонаш вай йолаш я, — аьлар цо. — Вай болх боагIача боараме дIабахар дукхагIча даькъе тийша да токарни участка коллективо беча балхах. Каст-каста моттигаш нийслу цар кхоачам хиллале оатхалаш хьа ца алар бахьан долаш, шоллагIча дийнахьа ханнахьа болх дIаболабе йиш йоацаш вай дусаш. Из гIулакх Iатеъ бригада къахьегама овсарленна. ДIахо из ца пайсдалийтара вайгара цунна эшаш дола гIо а деш, цу гIулакхага цIенхаштта хьамара оарцагIбаха беза вай цеха кулгалхой а общественни организацеш а.

Массава а раьза хилар цо яхачох. Шоаш лаьрхIачох лаьца хоам бир цеха кулгалхошка.

Цул тIехьагIа массехк ди даьлча ма хетта болх бе йиш йоацаш бисар слесараш-сборщикаш, эшаш йола оатхалаш ца хиларах. Балха ди чаккхдоалаш латташ ха яр из. Цхьабакъда, из терхал а ца деш токарни участке а баха тайп-тайпарча станокаш тIа болх бе дIаэттар смежни профессеш йола слесараш-сборщикаш. Эггара хьалхарчарча вар коммунист Юрий Александрович. Иштта балха тIа хьожам ца хулийташ битар цар. Производствах дог а лазаш къахьегача наха нарагIлувда дикка гIулакхаш да уж. Цхьаьнсца смена дIаьхийтац Юрий Александровича шийна норма 140 процентал чульнахьа кхоачашъь. Цулухьа хIапалехьа шийна пятилетка задани кхоачашъьй цо. ХIаьта шийна тамагIа а долаш продукци хьае эггара хьалха бокъо йьнхкарех а ва из.

Механосборочни цехе меттел, ерригача заводе а эггара дикагIа лоархIаш вола наггирхой хьехамча а ва Коротин Юрий. Шийна опыт дог раьза долаш дIайоаналйташ цо хьалкхебаь совзанчаш ятташ ба. Царех ба хIанз укхаза толашагIбола производственникаш лоархIаш бола Лавринов Анатолий, Агалюлия Ильсур, кхыбараш.

Цига санна дукхаза а хийржав Юрий Александрович цеха партбюро членалла. Цу балха тIа шийна тIадиллала гIулакх цIена кхоачаш ца деш цига цIийвала вийзаваций. Дукха кхетача болх бу цо комсомольцаштех кагирхоштех юкъе. Бригада совета члена декхараш а ма хетта дика кхоачашдеш ва из. ЦIенхаштте къовсам лоаттабу цо къахьегамех производственни дисциплина телхараш. ХIанз укх сахьате уж гIулакхаш доахкаш саг вац бригаде.

Дукхача шерашка хьаьнала къахьегаш волча Коротин Юрега енннай коммунистически къахьегама ударник, итталагIчех аьхайтталагIчех пятилеткай ударника сийдола цIераш. Нагахьа шу дIадолаш цунна «Социалистически яхье котвальар» яха сийлен Знак ца луш. Юрий Александровича наьха тIа леташ я «Знак Почета» яха орден лениски юбилейни медаль.

Б. КОСТОЕВ.

Дикача къахьегама толамашца дIаболалаьнна 1984 шу Грознерча «Чечингколхозстрой» объединенена чуйоагIача дIа-юха лелача монтажни механизированни колонна коллективо. ХIанз ца къахьегаш я Грознера 103 моттига лаьрхIа гостиница хьалъеча.

Шоай производственни декхараш хIара дена 125 — 130 процент кхоачаш а деш, белгальяьнна дика къахьегаш хьайоагIа укхаза Таштамиров Хьусана кулгалду комплексни бригада.

СУРТА ТIА: Хь. Таштамиров, цун бригадера штукатур Куст Люба, плотник Мадаев Мувса, штукатур Ахмеева Раиса.

И. ПЛИЕВА сурт.

ДОЗАЛ ДЕХЬАРА

Ливане чIоагIа кхолладенна хьал латт. США мехка чурча гIулакхашта тIамаца юкъегIертар бахьан долаш. КIайча цIено цига лаьдераш гучахьарча агрессе гIула[illegible].

(Газеташ тIара).

«Майар — американски Iаьдалагlа».
Ливана самолета летчикаша вIашии ду хьинал:
— Хьадагадехийталахь сона, фу деш да вай Ливано?
— Машар хьаллоаттабеш да.

«Ньюсдей» яхача газета тIара сурт. ТАСС фотохроника.

Дуне цхьан кIирагIа

БОКЪОНЦА ЙОЛАШ ЙОЛЧА КХЕРАМЗЛЕННА ТIЕХЬА

«Правда» яхача газета хаттарашта новкъоста Ю. В. Андропова денна отвесташ дерригача дуненна дIахезад. Кхьметтел геттара чIоагIа доалар дувцаш долча «Нью-Йорк таймс» яхача буржуазни газето а цар бIарчача текста непатеха ца Iеш, цунах лаьрхIад Iалаьмате бокнха лоархIам бола, машари кхерамален чIоагIъяра никии а йоацаш реальни ларлаш хьяра тIадерздаь лоархIаме документ санна «Нью-Йорк таймса», масала, яду: «Советски кулгалхочо дийцад советско - американски отношенеш тоаялара дига тарлуш дола дукха хьдда гIулакхаш. Европерча ядерни герзай проблемаш ювцаш цо белгалдаьккхад шинна а оагIона аьттув болча конструктивни лазда тIа барт бе Советски Союз кийта хилар. Цхьабакъда, из де йиш хилийтара США а НАТО а кийча хила еза Малхбузен Европе «першингашш» тIхьамаш дола ракеташи оттае йолаялехьа хиннача хьалага юхаккхача». Малхбузен дипломаташа, тIатох из лаьеча хана газето, «чIоагIа лоархIам бу Ю. В. Андропова Залалене».

Доалол арахьарча дукхача комментарешка белгалдоах советски кулгалхо дунен халкъашта юкъе этта хьал яра хилар теркал цо деш вац, яхаш. Цо-м чIоагIагIа тешавеш дIахьекхад американски ракеташ оттаяр бахьан долаш ядерни кхерам шибенналга, тIема бар хинна ца Iеш, политически кхерам а чIоагIбенналга. Цу хана, Аргентина коммунистически парте кулгалхоех цхьане Х. Бергстайна белгалдоаккхаш ма хиллара, «Ю. В. Андропова дунен тIарча хIалзарча чоалханечен кхерамечен хьала кIоарга анализ яь ца Iеш, тешамен кхохкам кIаьдбарен дунен халкъашта юкъера кхийат хьалра гIо дергдола хьдда а лоархIаме а йола дукха предложенеш оттаьй».

Из — эггара хьалха нийсдоnни цхьатаррерча кхерамзлении принципа ларда тIа ядерни герзашта доазув оттадарен уж кIезигдарен хьакъехьа практически барт бар духьа переговораш ярдолча моллагIча реальни хIамах пайда эца чIоагIа тIахьекхар. Цу гIулакха, масала, кIезита а доаниш гIо де тардора Советски Союзо санна эггара хьалха ядерни герз тохаргдац аьнна декхар ВIашагIкхийттача Штаташа шоаш тIаьцаро. Цунна гIо дергдар цхьанне шоллагIчоа тIема низ дукхьала боакхаргбац аьнна Варшавски Договора чуйоагIача пачхьалкхий предложенеш НАТО мехкаш раьза хилар о а.

Советски кулгалхочун нийсача политики дукха проблемаш цIенхашта корадара йола торонаш йолаш хиларах уж тешаш хиларен анализ ен дунен халкъашта юкъерча дукхача наблюдателашта вывод ю керда 1984 шу хьадда долча хьалашка кхохкам кIаьдбара наькъегIара лоархIаме белгало хинна дIаотта тарлу» яхаш. Цу гIулакха, цхьан оагIорахьара, амма да ВIашагIкхийттача Штатий а НАТО кхьча мехкий а безайн политически лоIами хилар. Вокх оагIорахьара, ма гIулаш чакхдаккхара боккъ лоархIам болаш хила тарлу таханарча дийнахьа бокъонца долаш дар а хинна дIаэтта бола миллионаш болча наьха машара тIехьара къовсам а.

ГIУЛАКХАШ ЧАККХДАХАРА ВОЛА ТIАХЬ[illegible]

Вашингтона гегемонистски установкашта дукхьала латт дукхагIйола пачхьалкхенаш. Уж харцахьа лоархI дерригача халкъаша. Дунен политикера низ бола фактор а хиина дIаьттаб тIехь-тIехьагIа сихлуш а шерлуш а боагIаш бола дукхкача нахьа тIема дукхьалара болам. Тахан машара тIехьа латт шоай мугIараш ехы а чIоагIагIа кхотадой цар влияни а йокхагIа хургйола чIоагIа иннаш.

Империализма зуламерча планашта дукхьала кхы а чIоагIагIа къовсам боаржабе машара низаш кийча хилар тешшаме дIахьокхаш хIама хилар Малхбузен Берлине 80 мехкарча 250 вакало цун балха юкъе данъа а лоацаш хиина Дерригдунен машара Совета президиума чрезвычайни сесси. Шоай болх чакхбоаллаш цар тIайицар лоархIаме яхо документ: «Ядерни тIема глобальни кхерам дIабаккха» яха заявлени, планета тIарча дерригача машар безача низашка бола тIаьхьехам, Европе тешаме кхерамаза чIоагIьяра а гераш дIадахара а гIулакхашта болча Стокгольмски конференце дакъа лоацарашка йола послани.

Халкъаш, белгалдаьккхад цу документаш тIа, дог долчахаш да ядерни кхерам дIабаккхара тIаберзабаь бола конструктивни а корта болаш а барт бе шоай правительстваш вIаштIехьлаларга. Цу гIулакха правительстваша пайза аца боагIа тIеххьарча шерашка дукхкача нахьа тIема дукхьалара болам, къаьсттагIа Европе, США, Канаде баржарах хьахиннача керда ча торонех. Дунен халкъаша, масала, хьалех шоай правительствашкара укх дешашта барт бар:

эггара хьалха ядерни герз тохаргдац [illegible] дерригача ядерни пачхьалкхенаша декхар тIаьцар;

цхьанне шоллагIчоа дукхьала эггара хьалха ядерни герз а е моллагIа дар санна дола а гера ца дайккхар чудоагIаш бола тIема низ шинна а оагIоно юкъе ца доаладара, хIаьта иштта НАТО-и Варшавски Договорен мехкаш а юкъе машара гIулакхаш лоаттадара а хьакъехьара договор чIоагIдар. Цу тайпара Договор дайлла хила деза дунен еррига пачхьалкхенаш хьатокара;

ерригача ядерни пачхьалкхенаша, хIаьта эггара хьалха СССР-он США-ен цхьан ханна ядерни гераш долчара меттахьа ца дахара дIаховоддаь [illegible] сбалансированно а тIахьомам лоаттабеш а уж кIезигдергдолаш цIендаь дIадаххалца;

Къулбаседен Европа Центрех, Балканаш тIа ядерни йоаца зона хьаяр, хIаьта эггара тIехьа а — ядерни гераех Европа еррига мукъаянккхар;

химически гераех Европа мукъаянккхар;

ядерни герзашта тохкаш делга дизда а массанега а дехийтар;

тIема бюджеташ вIезиьяр, эггара хьалха НАТО-и Варшавски Договорем мехкий яраш.

Уж дIадехараш дунен дерригача халкъашта лоача тайпара да.

КЕРДА АГРЕССИВНИ ПАКТ ВIАШАГIЙОЛЛА ГIЕРТ

Персидски залива районе керда агрессивни пакт вIашагIйоллаш я ВIашагIкхийтта Штаташ. Духхьал цу тайпара маIан долаш я Пакистана оборона министра Али Ахмед Тальпура хIанза яь заявлени. Вашингтоно духхьал хьалха а даьнна цо дIакхайкадад Пакистан гаргарча хана Персидски залива дукхкача пачхьалкхенаша тIема альянс чIоагIъяйтара инициатива дIайоале лерхIаш йолга. Цу оагIорахьа эггара хьалха боахка практически тIа санна лоархIаш пакистански министра предложени яьнай регионерча мехкадаьтта доаникхача мехкий финансовни средстваш юкъе а оаш американски тIема техника шоай мехка арахеца йолае еза, аьнна.

Шоашкахьа хьалхе а йолаш керда пакт вIашагIйоллаш йолча, ВIашагIкхийттача Штатаща лерхI цу мехкадаьтта дукха долча районе шоаш даим хургболаш гIулакхаш чIоагIделга Iалашде. Шийна хана духхьал цу гIулакха лаьрхIа яр Багдадски пакт яхаш цIи а йолаш йовзаш хиина СЕНТО агрессивни тIема - политически блок. Цхьабакъда, цунна юкъера юххьанца Ирак, тIаккха Иран и Пакистан дIаьннячул тIехьагIа из блок 1979 шера фактически лаьрхIача ехар.

Цу хана дена США-е санйтадаш Пакистан кха е шоай агрессивни кийчоний орбитана юкъеоза гIертилга е яхача формагIа СЕНТО юхаметтаоттае гIертадга. Эггара хьалха Пакистанах йир дунен халкъашта юкъерча империализмон реакци эггара хьалхарча аргIагIа ВIашагIкхийттача Штаташ, вIаштIехьбаьккха а финансировани еш а болча Афганистана Демократически Республикана дукхьаларча хьовбаьна болча тIема керттера плацдарм. Цул тIехьагIа, 1981 шера июне, йоккхача масштабагIа бола тIема-экономически барт бир Зия-Уль-Хака ВIашагIкхийттача Штаташца, из барт баьчул тIехьагIа мехка дукхха хьаьха доладелар хIанзара американски герзаш, цу даькъе «F16» яха истребителаш-бомбардировщикаш, «Гарпун» яха ракеташ, «Моухок» яха разведывательни самолеташ, и. кх. дI. кхьера а. Инде премьер-министра Индира Ганди белгалдоаккхаш ма хиллара, «герзий цхьадолча тайпашта Пакистангенна совла йолаш я Индел, цун оборонана эшачул дукхагIа тIема потенциал хьалай цо, хIаьта духхьал тIема кхерам тIа а лоаттабу Индена санна регионерча кхьча мехкашта а».

ВIашагIкхийттача Штаташа Зия-Уль-Хака тIема режимах шоай агрессивни планаш кхоачашъяра, хьалха латтар яр, кийчъеш йола СЕНТО шоллагIа надани — Вашингтоно кхохкам Европе, Латински Америке, Гаргарча Малхбоале чIоагIбаь ца Iеш Азиятски континенте а чIоагIбеш хилара къаьста дола тешал. Цунца [illegible] гуш да Персидски заливера США тIемаш политически акцеш цу регионера мехкаш политически а экономически а доалла оттадеш санна Советски Союза кхерамалена духьала йола плацдарм царех е а лаьрхIа хилар. «Персидски залива зоне Пакистан юкъе а йолаш тIема альянс вIашагIйолла США гIерташ хилар, — нийса белгалдоаккха «Амрита базар патрика» яхача индийски газето, — тарлуш дац Азе дерригача халкъий хьаштаща, хIаьта цу континента тIарча машарах кхерамзленнена увзара хIама а да».

Т. ШИШКИН,
(ТАСС).

ГІалгІай меттала а...

Бехгалахьина ярзаш волче белорусски поэта, БССР халкъа поэта, белорусски литература классика Янка Купала 100 шу дизар ЮНЕСКО-с бахча соцамегІа дерригача дунен тІа дездеш хиллачуа хана «Мастацкая литература» яхача минскин издательствос отдаьлар цхьа тайпара юбилейни книжка араяьлла. Цу книжкан тІе хаьржинна лаьрхІар дукха къамеш дезча сай Даьшни а, хІаьта шутта доьзна яраьлча тайн-тайнарча къамий а меттела дукха хьуна стихотворени мара яцар.

Кепатохаре зорхар поэта 1907 шере язъю цуьнан йовча замерна белорусской халкъа ражмор, ирсан кхачме баьлан долеш къовсам лоьттабе гІерташ уж ким-ча хиларех дуьецаш йолу «Малаш-б уж болкареш?» яха йовзаш йола стихотворени яр.

Книжка тІа кепатоха яз стихотворени мин-чехий дезарегІа гІалгІай меттала яьккхай ювзаш волча гІалгІай поэта Озиев ИсмаІалий Салмана.

...Цхьа Белорусски столицера, Минскера письмо дара Озиев Салманага. Цун автор — Янка Купала литературни музея фондий хертера хранитель Ядвига Юльевна Романовская. Письмо тІа дер ер дешеш: «Тхона мІоагІа хозаьет революци яьлелаьа ший йовзуш доацаш хиннача гІалгІай меттела Купала дешаш дехаргдолаш. Цу кхама цІеьаза а хьаьвоак къамза толадаь даьхна Росса халкъаш массе а оагІорехьара дагІадоагІиига ІалашдаьлІ йола ленински къаман политика котъяьлар...».

ДІазаа: «...Іа яьча переводаз ала деза мела чоалхане хІама из дале а цунах чІоагІа бехтоккама гІулакх воарх Іеш, оригинала чІоагІа тер-кам тІабахийта ма Іа аь хилар. Оригинала чу-лоацама маІани художественни сурт-сибати тоака а ца деш, цу тІа язъяь событеш нийса хьахьокха хІоштІехьдьи-мад Хьа, Салман Исмаилович. Тхона къаьстта хозаьет белорусски литературана вард елларех волчун стихотворенина перевод яьр яьо волаш — гІалгІай поэзи эгаре хьалха дІайолаьрзех цай».

С. Озиева «Малаш-б уж болкареш?» яха стихотворени гІалгІай меттала язъяре хьакъехьа цу хана араяьннача ТАСС заметка тІа дер: «...ПрофессегІа педагог вола Озиев Салман — СССР писателий Союза член. Переводаш хиларах тарро шийи дзигьа дІайоьяхийтай цо Пушкина, Некрасова, Тютчева творчестве. Йовзаш я цун патриотически а интернациональни а уйлаш чулоацаш йола лоаманзой литераторий къона носхале кхетамца язъяь йола стихаш поэмаши».

Дуьнана деза Фойдаш кепатехе араяьккхад «Малаш-б уж болкареш!» Янка Купала дуьнен къамий меттелаш яз хаза кийчдаь книжка. Из оттадаьр — Л. Я. Прогина.

Укхаза кепатеза я иштта писателе А. Шайхиева нохчий меттала яьккха «Малаш-б уж болкареш!».

Книжка тІа да теркам гІоезаш цхьаькха цхьа йоазув: «Книжка оттадераз, цунна оформлени ераз, суртеж йоагІа гонорар мошаре Фонде дІаьлохайойла». Из гуманин хІама а дика теркуш да вай мелхарча вежарашка долча хал-къий дукхахча халкъий гІулакхаша.

С. КОТИЕВ.

Культура университет

Укх деношка город Аргунерча культура Двореце хьайийллар культура университет. Цун Совета председатела Е. В. Саранцевас гулбеннараша йовзийтар университета бахха программа. Цун юкъе да РСФСР а Нохч-ГІалгІайчен а заслуженни артистаца Л. С. Куклинаца «В. И. Ленина сурт-сибат советски театре», моттигерча композиторашца А. М. Халебскеца «Сай Даймехк иллеца хестабу» яхача темаех хургдола вІашагІкхетараш, Л. Н. Толстойла, С. Есенина, Р. Гамзатова кхоллама хетаяь литературни сайренаш.

ХІаьта университет хьайийллачуа дийнахьа хилар республика халкъа поэтессица, Нохч-ГІалгІай яздархой Союза правлене председателаца Р. С. Ахматовайца, кхыча поэташца вІашагІкхетар.

Цига къаьстта йоккха моттиг дІалаьцар кагирхоша — юкъерча школай а ПТУ а дешархоша дагІча къамелаша, йийшача Р. Ахматовай, М. Джалила, Р. Гамзатова стихаша. Иштта моттигерча поэтий М.-С. Плиева, А. Шайхиева, Э. Яндарбиева, кхычар машаре хетаяь а къа орсий меттала яьза стихаш йийшар аз а.

Боккхача безамца тІаийцар университета ладувгІархоша Р. Ахматовас даь къамаьл а йийша произведенеш а.

И. НИКОЛАЕНКО.

«СалаІа» ховраш

Социологаша яхачох, вайна саІаІа хац. Из-м царна дикагІа ховш хила деза, бакъда цхьаболча наха-и техникех пайда а эцаш салоІ. Иштта пачхьалкхен автотранспортах пайда а эцаш «салаІа» дагахьа сарахьа араваьннавар 1572 автоколонна водитель Айдаев. 32 сага лаьрхІа автобус шийа цхьаннс хьашташ кхоачашде а оттаяь. 15-72 ЧИЗ номер йолча «ЛАЗ-695» автобуса тІа вагІа из Победински поселкерча кафе ваха лаьрхІа хиннав. Гой шоана, миштта «саІоІ» цхьаболча наха. ЦІьакхха новкъара до сол хІанса а дацар цунна иштта «салаІа» йиза бил довгор болх бергбоацаш социаль спидометр, ха оттаяза маршрутни лист. ПаргІатта ха дІаяхьа араваьнначох тара вар Айдаев.

— Кхы воагІа саньерда лаьрхІа-и Малгобекски «Сельхозтехника» МРО номер 25-85 ЧИТ йолча грузовика водитель Яндиев а вацар. Цхий новкъостаца бе доаздеш цо луша шампански а йолаш араваьлар из кафера.

— Гаьна доахий вай? — аьнна деннача хаттара цецвоаккхаш жоп делар цо:

— Сохоц лаьрхІача долхия, ер я хоана маршрутни лист.

Цул тІехьагІа тхо дІалаьха хьажале Малгобека оагІорахьа дІаэккхийттар цо машина. ТІехьагІа гучадаьннача тайпара, ГАИ болхлоша дуьхьалъотта кхь йолаш а хиннавац из, царех вда бехьанаш да цун.

Шин дийнахьа маршрутни лист а бенна бІаь литр бензин яьстча а лелла араваьлхав из Малгобекски «Сельхозтехника» МРО хоара. Из лист язъеш тувлабенна хила беза цох бехктохкаме бола нах, хІана аьлча, Артемовски элеваторе вода аьнна дацаьд цу тІа. Тувлабеннабий-те уж? Ай кхчара, Яндиевна шортта ха еппа, из «салаІа» араваьлхав цар-м.

ХІаьта 18-26 ЧИТ номер йолча грузовика тІа вагІа Наурски района «Притеречный» совхоза водитель Алхазуров лаьрхІа араваьлла хиннав, кхыметтел хІоазига а воалл дола кисара наькъатар а цІагІа Іодаьхна. СалоІе лерттІа салаІа деза, кица «совлен» хІамаш а ца лелаеш. дегІа Іотгьам а ца беш. Цо-м кхыметтел водитела удостоверени а литадар цІагІа, цІен бІаь километр гаьнна ваьннавале а.

Сарахьа фо кхетийта араваьнначох тара бар Грозненски района «60 лет Октября» совхоза ГАЗ-53 яхача, 18-42 ЧИО, 91-68 ЧИО номераш йолча машинай водителаш Хидиеви Каримови. Шоашка цхьакхза боаьо душ наьхат а доацаш. цул соагІа, ехача машинашца Терски дукъагахь бухь билла болхар фо кхетийта араваьннараш. ХІаьта, харцие Іема болчох тара дар цар лийха тайп-тайпара бахьанаш.

Вус дахча да дагадеха Садовое яхача юртарча юкъерча школе доалахьарча машинаца араваьннавар школа военрук А. Шахтимиров. Из деший зоакх болаш; школа машина тІа а хайна, машина лалла боаьо ший йоадцаше бус дахча да аравалар. Цул соагІа, дукха рьхьа а вацар ше соцаварех, хьакимашка латкъа ваха а дага вар.

Цхьацца цецвоалаш хІамаш кхы а нийсделар тхона, уж леладераш а техникаца «боккха безам» бола нах бар. «Грозненский молочный» совхоза администрацин цІен маІарга болх беш латтар тІеІха прицеп а йоаллаш йола МТЗ яха трактор. Кьаракь менна трактористо новкъостаца водаваь чухьакхар. ХІаьта трактора бела болаш кхы саг а хиннавац.

Социологаша вайна салаІа хац яхе а цхьабола нах хиннаб вайна юкъе-и «салаІа» хоаш. Бакъда, цар «салаІар» пачхьалкхен автотранспорт ца а хехкаш хилча бакъахьа дар-кх.

Ж. АБДУРЗАКОВ.
Грозненски района ГАИ воккхагІвола инспектор.

Х. ДАЧАЕВ.
«Знамя Ильича» яхача газета корр.

ШЕ ШИЙХ ЯЬ ХЬАКИМ

Цхьанна метте оалаш а дувцаш а хезе хІама дац Сунженски района Галашка яхача юртарча берий яслешца дувзаденнар. Цхьа фаьлг санна, кхьакха фаьлг санна хІама да из. Шоаза яздьа цох Сунженски районни газета, хІанз шоалагІа язду оаха. Бакъга гІулакх метта хьа доацаш яц. ХІанз аз дІахо дувцаргар шийн вертара «турпал» йолаш да, из я Гайтукиева ХьамбийкагІа Люба.

Юкъаш йолча берий яслешка заведующи йолаш берашта кхача дІабалара бокъоаш, материальни мехкаленаш лораяра бокъонаш. къахьегама законодательство телхаярах 1982 шера 29 январе Гайтукиева мукъаллийтай болх. ХІаьта Сунженски районни халкъа суда решенегІа из денхарийла яьй харцахьа яш 6194 соми 21 кепиг пачхьалкхен ахча дІатанха. Цигара дІадолалуш да деррига Гайтукиевай «деналера» гІулакхаш. Ше дІаьхиттар, нерза заведующелла М. Черкиева хьонаар ца доалуш йолча цо ца деш фу хилал. Болх ца байтанг наІарет дІакъуваш цо чудийтта доаккхий хьастамаш дагар де хала долаш дукха да. наІарех доахка чІегаш а доахаш шийн чІегаш Іонийхад, хІаьта из латкъа ца йодаш, цо ца из деш моттиг йиса республике, республикал арахьа цо яздь кьахатаж-м дийна а варгваш.

ХІана фу хинна-те цу гІулакхах? Из уйла йолаш вехар со Сунженски райисполкома председатела заместитель Я. Хашагульгов волчу. Цхьа кІира соагІа ха хьалха хьайийллача берий яслешка хьажа дагахьа Галашка кхоач тхо.

— Хьа а йийлла болх бе йолалуш ийе юха а наІараш хьастамаш а тенн дІакъайллар Гайтукиевас. цудукха даьша тьаккувлац шоай берааш. Ткъаь цхьайтта бер хила дезача цхьь мара дац, — иштта йоах яслей болхлоша.

Майра дай-м дарра хиннаб уж цхи бер ясленна доадазьараш а.

Гайтукиева сенга яхача гІерт? Из уйла йолаш цунца къамаьл де дига долаш араваьлар тхо, ясленй хоаре. ЯхьмагІча классе деша аха везаш вола цун кІаьнк соцавенна.

— Нана цІагІа яц Орджоникидзевске яха, — аьнна дар кІаьнко аьнар.

Юха а латкъа яха хургьа-кх из аьнна дагадехар сона, тІехьагІа гучадаьннача тайпара из иштта хинна а хиннадар. Тхо Галашка лелача юкъа райкоме, прокуратуре, райисполкоме хила кхийнадар цун.

Со цецдаьккхар цхьакхаьне — деца ухий хьо аьлча, кІаьнко деннача жопо:

— Аьаш, тІакхоа хІама яц са.

Бакъда, кІаьнка тІаьбийха тІипре-м хамаьлаха вахийта метаргволащ бар: йІайха пальто, меховой кий, цІена ботинкаш... Кхы цунга ала доаш доацаш висар тхо шинь. Цул соагІа, цу хана тхона ховш дар № 1 йолча Галашкарча юкъерча школа Гайтукиевгар дезала дукха берашт хиларех дика тІо дашь хилар.

Гайтукиевай наьрацаа Мухьмадаца къамаьл хилар тха. Вешта цо фу аргдар тхога. Гайтукиевас хьастамаш детташ дІакъувлача берий яслешта ха деш ма аьй из. Хоза дешй. царо ха а деш сесагах берий яслеш лораяр.

Кхы тайпа болх ца лун даь хьуаийте Гайтукиева иштта чуръяьлла? Ай мичара. КПСС Сунженски райкома хьалхарча секретара Б. К. Чагаева йоах:

— Цун бала йиш йолаш бола моллагІа болх лу оаха. бакъда из дІатІаьхаш яц из.

Иштта йоах райисполкома председатела заместитела Я. Хашагульгова.

Хеталу: цо мел даьр дуташ а, цунна безаш бола болх бала кийча а болаш, иштта хьесташ лелае еза-те иштта дулам далийта кхалсаг, из итт бера нана яле а?

Цун балхага хьажа безаш хинна «хьакимаш» а бахкы дикагІа бувцаргаш. Эгара хьалха из цо берий беш чуйоагІача Галашкарча больница керттера лор Х. Г. Гулоеви Галашкарча халкъа депутатий юрта Совета председатель И. И. Арчхоеви. Ясленна бокъонаш телхаеш нах балха хьийбелга ца ховш хиннаб-те уш? Хиннабий, цар шоаш гІо даьд цу гІулакхо. Цхьа-дале, бархІ класс мара образовани йоацаш, вІалла из болх бе бокъо йоаца Гайтукиева заведующелла хьожаьй, цул тІехьагІа из декретни отпускагІа йодаш цун мар берий яслей заведующелла вохийт. Гайтукиевай мар яслешта ха де хьаэцар, вІалла болх беш боаца нах дІа а язбеш аьлап дІателар. балхара дІаьккхачул тІехьагІа а Гайтукиевайна массеха бетта алапи телар — цунна бехке ба Гулоеви Арчхоеви.

Цар кисара тийннавац алапи, цудухьа массе тайпа бокъонаш а телхаеш пачхьалкхен ахчана кулг тІакхувдадаьд цар, из иштта долга ховшше Іимад ца йоалкхаш, из ахча дІа юха кхувсаш баьгІеб бухгалтераш Н. И. Осадчаи А. В. Демченкои. Цул соагІа, Осадчас больница кертерча лора пурамийца, Гайтукиева тІа а йоацаш цІи теха йоаганый кІаьда инвентарь, списани яра акт дукха тІехьагІа оттаьй. Цох вола ахча а Гайтукиевас такха дезаш оттадьд. Бакъда, вІалла бехк ца беш юстара хІана бус Гулоев, Арчхоев, бухгалтераш.

Из деррига дика ховш да КПСС Сунженски райкоме, райисполкоме, милице. Хар пайда бий укх массеха шера Галашкара берий ясленш болх бе дІайолалийта дар низ ца кхоачаш хилча. Цу гІулакхагІа йоккха спектакль а яьма багІий уж-м, керттера турпал Гайтукиева а йолаш.

ДІадахача шера 17 августе пачхьалкхен учреждения кулг тІакхаьхьарахи хулигански хьесапера гІулакхаш леладарахи Сунженски районни халкъа судо Гайтукиевай доха дийцадар. Юхьера а цунна яь суд яр цхьан шера условни ша цу тоаллара ха луш.

ТІаккха сецайий-те Гайтукиева? Сецац. Сунженски РОВД йоккхагІйолча лейтенанта, хІама тахара йолча инспекторе А. А. Осадчаяс Іодаллар соми хьаллахаш № 20241 йола 128 оагІо-ях летта Гайтукиевайна «нарагІдаьнарий» уголовни дош. Цу тІара массехи мугІ боалабергба аз укхаза: «Телхаьй законо оттаяь порядок. алхха ше бахь хеташ шийна бокъо яккха йоал яхаш, ше даьг пачхьалкхен организацешка, цунна цхьана хулигански хьесапе гІулакхаш а леладеш. Вешта аьлча, шийна ховшше телхаьй общественни порядок, общества сий а ца деш. НаІараш хьастамаш чу а детташ дІакъайлай 8 сентябрь, 28, 29, 30 ноябрь, 1 декабре. Цунца цхьана лертаьта хаьа йош йоаца къамаьл ду яслей заведующига М. Черкиевайга, кхача болхлошка, бехк баьккхача лерт хьокхаш яц. Уж тайпа хулигански гІулакхаш 30—40 минута хиннад, пачхьалкхен учреждение болх юкъагІа а [redacted].

Из да-кх суд яьчул тІехьагІа Гайтукиевас леладер. Укхаза терзу малагІча Іалдалагйа сул е аь-хьагІ цунзе из ший метта Іохоергьйолаш?

ХІаьта укхаза къамаьл чакхдаьккхача бакъахье да, хоаргда-кх хІанз мукъагІа Гайтукиевай гІулакхашта ниць бехний. Цхьаькха а да тІатоха дезаш. Юрта Совета председатель Арчхоев, больница керттера лор Гулоев, бухгалтераш шоай гІулакхех жоп ца луш бися безам бий? Из хаттар КПСС Сунженски райкома, райисполкома кулгалхоша дале безам ба са.

С. АРЧАКОВ,
«Сердало» газета спец. корр.

Х.-В. ИСРАИЛОВА
дехна сурт.

ЧКЪАЬРИЙ ЛАТКЪА ЙИШ ЯЛАРЕ...

Шоашта даар вІаштІехьдаккхар — лоархІамегІчарех йола проблема я оахарашта юкъе. Меца диса хьайба дукхагІа цамогаш хул, цун тІехье а эсалагІа хул. хІаьта, вІалла йоацаш а дус. Дунен тІа ше цхьаь вусалга хайча, бІаьсти новцІолга иллеш, гуйранна сай жерж ца хезача, шийн хана дукха оахарий доадеш хинна сар, цІаьхха кхетам чу вера. Сихха вІашагІъеххар Іалам лорадара йола общественни тайп-тайпара шиш болаш йола инспекцеш, лораде, доал де. тІаьхьонам лоттаьбе тІахьехаш йола комиссеш. ТІакха фу деш ба-хьогІ, цхьацца бахьенех Іалам лорадара лаьрхІа вІашагІъехнача организацешта юкъе ца баларааш? Миштад цар вахар, гІанахьа гойхьогІ нарна тІехьхьара цІекьаш, пилаш, дельфинаш. Гу! Цох бокъонца тийша ва со. Цул соагІа, тийша ва цу тайпара гІанаш дайначул тІехьагІа, уж фуннагІа де кийча болгах а. Уж кийча ба Іалам лорадара общества массехка шера йоагІа вонаш [illegible] хьалха дІаяла, цу дакъе. шоай боазача, гаргарча наха. ловлахоштта [illegible] декхараш дІатакха. Нагахьа сакна, вахосаш дІаьзна йоллаше гІанахьа юха а чкъаьра осетр гуш хилча! Цул тІехьагІа Іалам лорадара общества бокъонца бола членаш, шоашта кхерам тІа [illegible] шоай низ дІакхоачар де болаьу, кхыметтел, боарам тІара а бувлаш.

Иштта, Грозненски дулкомбината дулхи мукъа йоалкхача цеха кулгалхоша лаьрхІар шоай бойнерш оххо-дашца Сунжера чкъаьрий дузаде. Чкъаьрий лорадара йолча организаца, санэпидстанцега чІоагІа «заделл» а лаьца, царех шоашта Іалаьмате «бахк» хетандаь, доаделча хьайбай цІий а кхо а, кхыйола бІеха хІамаш хича Іочуухийта турба, кхы а вІаьх а аь хи чу Іо чу йидлар бойне кулгалхоша. Уж кхерар чкъаьрашта из «чаме» даар лерттІа дІа ца кхачар.

Цхьаькха цхье масал доаладе гаьна ваха воац. Грозненски консервни завода консервни цеха начальник В. Ужанов — чкъаьрашта диетически даар лоаттадара гІонча ва. Дийна мел долча хІаман йоагІаш йола «йоакхо» сиа саг из волга хьахьокх цо производства отходех цхьа грамм йойташ ца хилийтар. Царех цхьараш хьайбанта тел, вокхаш — Іохийтача бІехача хІамашца — чкъаьрашта. ХІанз цо паргІата ю наб: пилашна, ломаша цІогІарч хьеххац, Сунжа чу ловзаш да чкъаьрий. Сома бага йоалл ондо морхоина, осетр помидораш юаш ба.

Грозненски консервни завода болхлой оагІорахьара хи бухерча лоалахой «йоакхо» яр, цкъа санна дукхаьпа нийсденна хІама ца. Итт шу хьалха, Дикалие яхача юрта юххе гІолла ІодоагІача Іаьрмача хи чу заводо «йицлайтар» берхІалла ехка нарсаш чуйоле ззар соагІа бенна. Таханарча деша кхачалца цІхна бешнаш йохкенний. ХІаьта, хІанз бийсина хи чура хьакхо, берхІалла ехка нарсаш юаш доахкача чкъаьрашта, мочхалаш детташ ду тахаш. Грозненски консервни завода кулгалхоша тешам лу, 1984 шера ерррига нарсаш йиа аргья, берхІа менна баргба, хІаьта беннаш ражаш дІаоаргья, яхаш.

Лакхе байначарел кІеззига къахетамегІа ба «Джалка» совхоза кулгалхой. Цар шоай йокха мел енна юаш еала кабуц хи чу а ца тувсаш берда тІа Іоехк. Цхьабакъда, догІа дийлхача из шеар а чкъаьрий «шун тІа» йода.

Хетаргахьа, ха хьатІакхахьай Іалам лорадеча, цхьайолча организацей кулгалхоша Іоальча «опыта» боагІаш бола мах бе.

Г. ЩЕРБАКОВ,
«Запкаспрыбвод» ЧИРНР участкови инспектор.

РЕСПУБЛИКА ЭКРАНАШ ТІА

«СИГАЛА ВАЛА НАІАРАШ»

Дукха фильмаш даьхад Сийлахь-боккхача Даймехка тІемах лаьца ветерана режиссера Дамира Вятича-Бережных. Цун ер керда картина а да тІема шерашка советски наха гойтача денала хетадаь. Укх лента автораш: сценаристаш Васканов Владимира Рапопорт Кириллe, оператор Николаев Анатолийн художник Лебедев Алексейн массеха шу хьалха цхьана болх беш бар «Инарала Шубникова корпус» яха картина доаккхаш. Керда лента цунца бувзам болаш хилара шеко яц, бакъда, укхаза тІом кхыча беса гойт.

Картинас хьагойт бІаьха а гІойле йоаеш а хиша тІом чакхбоала ха. 1945-ча шера Советски бІуво Висло-Одерски операци йолаь ха я из. Инарала Шубникова танкови корпуса Одера юххера плацдарм хьайоаккх моастагІчунгара, бакъда, кхы дІкхо бохалац уж доагор ахоачадалар бахьан долаш. Полковника Лебеденкова тІадулл йоккха йоацача немций городе Химмельсфорте (эрсий меттала «Сигала вала наІараш») доагора-сыалочни материалий склад вІаштІехьйоаккхилга. Цига редакция а банно-прачечни а хиннай, бакъда. вайчарна хоаш хилладац хьунагІа моастагІчун танкови корпусах кхебисараш болга. Амме, гитлеровцаша, город цІенлаштта лораеш йоацилга а хайна, тІалата лаьрхІад. Из гучадаьнача полковника Лебеденкос сонаду город лорае.

Картина юкъмоттиг дІалоац полковника Лебеденкос. цун роль ловзаш вовзаш волча актера Георгий Жженова. «Мосфильм» киностуде даьккхача цу фильме дакъа лоацаш ба актераш Валерий Хромушкин, Анатолий Васильев, Эрнст Романов, Татьяна Божок, иштта кхыбараш.

«АНГЛИЙСКИ КАРАБИНА КХО ГИЛЬЗА»

Из картина даьккхад А. Довженко студерча кинематографисташа. Сийлаев Бориса сценарегІа режиссера Догиль Владимира оттадаьд из. Цу приключенчески лента дувц Советски Іаьдал эттача хьалхарча шерашка Украине хиннар. Цига гойташ я харц тешалагІа саг вийнах, аьнна суда хьалхашка найсвенначa уголовни розыска начальника Глоба Тихона.

...Цу хана, 1922-ча шера Граждански тІом чакхбаьлий дІабаьннаб моттар. Нах чІоагІа тешар Украина Къулбе-Малхбоале машаре вахар этта хилирах. Бакъда, из сатем дукха ха ца лаьтта. бандир. «Малая казачка» яхача юрта къона хьехархо оахарий хьасане йийра. Из хьан йийнай такха а техка, цунна доагІаш дола таІазар де дезаш дола гІулакх шийна тІаьйцар уголовни розыска къоначу цІоханьника Глоба Тихона.

Картина ролаш ловзадьй актераша Ярослав Гаврилюка, Федор Шмакова, Виктор Мирошниченкос, иштта кхыбараша.

«ГЛУШАКОВ ВИТИ — АПАЧИЙ ДОТТАГІА»

Московски киноматографистана кхувлаабоагІачарна лаьрхІа даьккхад лирически комеде жанрагІа дола из керда фильм. Цу фильма дувц хьагІ йоацаш, шийна болча пайдана доацаш ца дарра леладеча доттагІалах лаьца.

Фильма актераш ба Леонид Куравлев, Михаил Кононов, дешархой Андрей Юрьевич, Катя Симонова, иштта кхыбараш.

В. КОВАЛЕВА.

Редактор
О. Б. ГАДАБОРШЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

31 ЯНВАРЬ

17.10 — «Бокхий тІемуж» (нохчий меттала).

17.40 — «Нохч-ГІалгІайчен дийн».

18.00 — «Пятилетка цхьайлагІа, шу доьалагІа».

18.30 — Ший лоІамагІа къайтахаргах хатарах йола дуьнен халкъьешта юкъара вІашагІкхетар. СССР сборни — США сборни. Чакхьалча «Бойка даьвлахь цийла шун, береш», документальни фильм.

1 ФЕВРАЛЬ

17.30 — Советски Союза гІалла. Кинопрограмма.

18.05 — «Нохч-ГІалгІайчен дийн».

18.30 — «Хьа горизонташ».

19.25 — Хоршилашкара пропаганда. Малгобекски район (гІалгІай меттала).

РАДИО

31 ЯНВАРЬ

6.40 — Керда хоамаш (эрсий меттала).

6.45 — Керда хоамаш (нохчий меттала).

6.50 — Керда хоамаш (гІалгІай меттала).

6.55 — Хоамаш. Хаоттамаш бола хоам (эрсий меттала).

8.15 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор.

8.23 — «Сердало» газета обзор.

8.30 — Передачий программа (эрсий меттала).

8.33 — Передачий программа (гІалгІай меттала).

8.36 — КПСС ЦК Проект нийцаца «Школьни реформах лаьца» (нохчий меттала).

8.40 — Музыка (гІалгІай меттала).

9.15 — «Тхога язду». Кхычий обзор (гІалгІай меттала).

9.25 — Реклама (эрсий меттала).

9.30 — «Къона заманно» яха радиовыпуск (гІалгІай меттала).

11.15 — Концерт (нохчий меттала).

16.00 — Передачий программа. Хаоттамах бола хоам (эрсий меттала).

16.01 — «Демократни дисциплинин». Беседа (эрсий меттала).

16.15 — «Доагара материалий кхоара тІехьа». Корреспонденци (нохчий меттала).

16.30 — «ЮртІоаххама хьалхалеттачарна». Концерт (гІалгІай меттала).

18.00 — Керда хоамаш (эрсий меттала).

18.10 — Керда хоамаш (нохчий меттала).

18.20 — Керда хоамаш (гІалгІай меттала).

18.30 — «Юртара вахар» (эрсий меттала).

УКВ

17.00 — Терентьев. «Ираш кхорые». Оперетта цомгаш.

18.07 — А. Мальсагова чопрачески дувцараш.

18.25 — Халкъа музыка Нохч-ГІалгІай композиторий кхоллам.

1 ФЕВРАЛЬ

6.40 — Керда хоамаш (эрсий меттала).

6.45 — Керда хоамаш (нохчий меттала).

6.50 — Керда хоамаш (гІалгІай меттала).

6.55 — Хоамаш. Хаоттамах бола хоам (эрсий меттала).

8.15 — «Грозненский рабочий» газета обзор.

8.23 — «Ленинан некъ» газета обзор.

8.30 — Передачий программа (эрсий меттала).

8.33 — Передачий программа (нохчий меттала).

8.36 — Халкъа инструментай оркестра выступлени (нохчий меттала).

11.15 — Сийлахь-боккхача Баталем 40 шу дизарегІ «Советски кхалнахьа турпало тІеламаш». ШелагІа беседа (гІалгІай меттала).

11.30 — Спортивни Нохч-ГІалгІайче (эрсий меттала).

15.15 — Гурвий композиторий иллеш (эрсий меттала).

16.00 — Передачий программа. Хаоттамах бола хоам (эрсий меттала).

16.01 — Дуьнен политически юкъара обзорени (гІалгІай меттала).

16.15 — «Льяма. Дяха. саттачун даг» (нохчий меттала).

16.45 — «СЭВ чуоагІача моллий экономически интеграци — болх беш и» (эрсий меттала).

18.00 — Керда хоамаш (эрсий меттала).

18.10 — Керда хоамаш (нохчий меттала).

18.20 — Керда хоамаш (гІалгІай меттала).

18.30 — «Хургболча хьунтьах йола йоакхо». Корреспонденци (нохчий меттала).

УКВ

17.00 — «Бетховена тІехьара квартет» яха В. Одоевского новеллагІа оттаяь йола радиокомпозици.

17.37 — «Тийрка тахгІоннар». Литературно-музыкальни композици. Моттигерча композиторий вальсаш.

Хоттамаш

Тахан республике гІоллеи Грозне моржаш а йолаш, йоачан а йоацаш, малхбоалехьара секунде 5—10 метр чІоагІа мух а хьекхаш хилеи фегара температура республике +2 —3 Грозне 0 —2 градус йолаш хилеи тарлу.

Кхоала моржаш а йолаш, цхьайолча моттигашка лоа а делхаш, дохи а доаллаш, малхбоалехьара секунде 3—7 метр чІоагІа мух а хьекхаш фегара температура бийсана 2—7, дийнахьа 0—5 градус шелал йолаш хилеи тарлу.

Метеостанци.

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Маяковскй, ул. 92. Телефонаш: редактора — 2-45-57; редактора заместитела — 2-85-07; бехктохкаш секретара — 2-84-68; отделаш: партийни вахара — 2-54-04; промышленностех транспортах — 2-65-01; юрта боахама — 2-47-84; культура — 2-84-75; кехатий — 2-85-64; корректораш — 2-80-58.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 2-45-57; заместителя редактора 2-85-07; ответственного секретаря — 2-84-68; отделов: партийной жизни — 2-54-04; промышленности и транспорта — 2-65-01; сельского хозяйства — 2-47-84; культуры — 2-84-75; писем — 2-85-64; корректорская — 2-80-58.

Газет арадувл шинарех, ерен, шоаттен деношка

СФ02036. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковски, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 369.